

RAPORT ZESPOŁU OCENIAJĄCEGO
Państwowej Komisji Akredytacyjnej
z wizytacji przeprowadzonej
w dniach 18 i 19 marca 2010 roku
na
Wydziale Inżynierii Produkcji i Energetyki
oraz w
Zamiejscowym Ośrodku Dydaktycznym w Milówce
Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
dotyczącej oceny jakości kształcenia
na kierunku
TECHNIKA ROLNICZA I LEŚNA
prowadzonym na poziomie
studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich

Informacje wstępne

1. Skład Zespołu Oceniającego

Wizytację przeprowadził Zespół Oceniający w składzie: prof. dr hab. **Bogdan J. Wosiewicz** (przewodniczący, członek PKA), prof. dr hab. **Edmund Dulcet** (ekspert PKA), prof. dr hab. **Czesław Waszkiewicz** (ekspert PKA), mgr **Agnieszka Socha-Woźniak** (ekspert ds. formalno – prawnych PKA) oraz **Ewa Trzeciak** (przedstawiciel PSRP, ekspert PKA). W części wizytacji brał udział **Witold Podgórski**, student-obszator.

2. Informacje o procesie przygotowania do wizytacji oraz o jej przebiegu

Państwowa Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała w Uczelni jakość kształcenia na kierunku **technika rolnicza i leśna**. Poprzednia ocena przeprowadzona została w 2004 r., a w jej rezultacie Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej podjęło w dniu 14 października 2004 r. uchwałę wydając dwie oceny - pozytywną dla kształcenia prowadzonego na poziomie studiów magisterskich oraz warunkową dla kształcenia na poziomie studiów zawodowych. Uczelnia złożyła odwołanie od oceny warunkowej, które zostało oddalone. W wyniku powtórnej oceny jakości kształcenia studia zawodowe otrzymały ocenę pozytywną. Datę następnej wizytacji wyznaczono na rok akademicki 2009/2010. Obecna wizytacja odbyła się w dniach **18-19 marca 2010 r.**, została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Władze Uczelni i Wydziału stworzyły dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego.

Zespół Oceniający zapoznał się z **Raportem samooceny** opracowanym przez wizytowaną jednostkę i na tej podstawie na zebraniu przed wizytacją w dniu 17.03.2010 r. uzgodnił wykaz spraw wymagających wyjaśnień lub szczególnie wnikliwego sprawdzenia podczas wizytacji. Wizytacja przebiegała sprawnie, władze Wydziału udzielały wyjaśnień i informacji oraz udostępniały wymagane dokumenty. Szczególnie aktywnie i życzliwie z zespołem wizytującym współpracowali:

prodziekani Wydziału Inżynierii Produkcji i Energetyki: dr hab. inż. **Sylwester Tabor** – Prodziekan ds. Dydaktycznych i studenckich oraz prof. dr hab. inż. **Sławomir Kuropaska** - Prodziekan ds. organizacji i współpracy, jednocześnie współautorzy **Raportu samooceny**.

Prezentowany **Raport Zespołu Oceniającego** opracowany został na podstawie przedłożonego przez Uczelnię **Raportu Samooceny**, przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji uzupełniającej dotyczącej: organizacji Uczelni, w tym Zamiejscowego Ośrodka Dydaktycznego w Milówce, spraw kadrowych, dotyczących toku studiów oraz spraw socjalnych i samorządu studenckiego, a także wizytacji bazy dydaktycznej kierunku (w tym ZOD w Milówce), lustracji bazy badawczej, hospitacji wybranych zajęć dydaktycznych, analizy prac dyplomowych, rozmów przeprowadzonych na początku i końcu wizytacji z Władzami Uczelni i Wydziału, w których uczestniczył reprezentujący Rektora - prof. dr hab. **Zenon Pijanowski**, Prorektor ds. Organizacji Uczelni i Współpracy z Gospodarką - oraz wymienieni wcześniej prodziekani: dr hab. inż. **Sylwester Tabor** – Prodziekan ds. Dydaktycznych i studenckich oraz prof. dr hab. inż. **Sławomir Kuropaska**), telekonferencji z nieobecnym (zwolnienie lekarskie) Dziekanem Wydziału - prof. dr hab. **Tadeuszem Juliszewskim**, na dyskusji z osobami przygotowującymi **Raport samooceny** (wielokrotnie) oraz rozmów z pracownikami i studentami ocenianego kierunku, w tym z samorządem studenckim. Wykorzystano także informacje zawarte w dokumentacji dotyczącej poprzednich ocen tego kierunku i podjętych przez PKA uchwałach.

W trakcie wizytacji dokonano między innymi: ▪ analizy i oceny koncepcji kształcenia, sylwetki absolwenta oraz planów i programów studiów, ▪ analizy zawartości merytorycznej kart opisu przedmiotów nauczania (sylabusów); ▪ oceny zgodności tematyki prac dyplomowych z kierunkiem studiów, oceny poziomu merytorycznego i formalnego wybranych prac dyplomowych absolwentów kierunku, ▪ przeglądu dorobku naukowego nauczycieli związanych z wizytowanym kierunkiem, pod kątem stanowienia minimum kadrowego, prowadzonych specjalności, obsady przedmiotów oraz badań z zakresu kierunku studiów; ▪ przeglądu, analizy i oceny dokumentacji dotyczącej wewnętrznych procedur ewaluacji jakości kształcenia; ▪ przeglądu dokumentacji praktyk zawodowych, ▪ lustracji pomieszczeń dydaktycznych, tj. sal wykładowych, ćwiczeniowych, laboratoriów specjalistycznych, w tym szczegółowo także w ZOD w Milówce; ▪ kontroli dokumentacji osobowej pracowników prowadzących nauczanie na ocenianym kierunku studiów oraz dokumentacji studentów i przebiegu studiów.

Raport Zespołu Oceniającego zawiera **oceny przestrzegania warunków prowadzenia studiów wyższych** na kierunku **technika rolnicza i leśna** prowadzonym na Wydziale Inżynierii Produkcji i Energetyki Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie oraz w Zamiejscowym Ośrodku Dydaktycznym w Milówce oraz **oceny jakości kształcenia** na tym kierunku prowadzonym na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich.

Analizy i oceny dokonano według stanu w dniach wizytacji. Podstawy prawne przeprowadzonej oceny zawarto w **Załączniku Nr 1** do niniejszego Raportu.

Część I. Uczelnia i jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów oraz ich organy

1. Misja i strategia uczelni, pozycja w środowisku oraz rola i miejsce na rynku edukacyjnym

Uczelnia sformułowała swoją **misję** w 2003 roku jeszcze jako Akademia Rolnicza. Zapisano w niej, że czerpie z dziedzictwa intelektualnego i tradycji Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie,

z którego się wywodzi. Za priorytet uznaje niezależność myśli i postaw oraz obronę uznanych zasad i wartości akademickich. Za główną misję uznaje przygotowywanie kadr do pracy w szeroko rozumianej gospodarce żywnościowej i leśnej, umiających sprostać współczesnym wymaganiom, w tym rozwoju zrównoważonego i rozumnego korzystania z zasobów Ziemi. Jej misją jest przekazywanie nowoczesnej wiedzy i umiejętności w zakresie nauk rolniczych, leśnych, biologicznych ekonomicznych i inżynierskich. Wizytowany kierunek studiów **technika rolnicza i leśna** dobrze mieści się w tym obszarze, korzystając z wielu wymienionych dziedzin. Misja podkreśla, że Małopolskę cechuje specyficzna struktura agrarna i profile regionalne i znajduje to odzwierciedlenie w działalności Uczelni, głównie w zakresie gospodarki górskiej, agroturystyki, rolnictwa ekologicznego oraz ochrony przyrody i środowiska. Integralną częścią działalności stanowią badania naukowe przede wszystkim w obrębie nauk rolniczych i przyrodniczych. Uczelnia zachowała w nazwie uniwersytetu przymiotnik „rolniczy”. Tak sformułowana misja odpowiada powinności szkoły wyższej i jej roli w regionie w którym funkcjonuje. W misji podkreśla się, ustawiczną aktualizację i modyfikację programów kształcenia, wprowadzanie w nauczaniu technik informatycznych, wyzwalanie kreatywności studentów a także wysoką jakość kształcenia praktycznego. Zagadnienia powyższe mają istotne znaczenia dla jakości kształcenia.

Uczelnia sformułowała **strategię działania na lata 2008-2015** w której do strategicznych kierunków działalności zaliczono między innymi pełne wprowadzenie trójstopniowego systemu studiów, wzbogacanie kształcenia w nowoczesne metody i techniki kształcenia, doskonalenie systemu organizacji, kontroli oraz doskonalenia jakości kształcenia. W zakresie nauki za kluczowe uznaje się utrzymanie statusu znaczącego ośrodka nauk rolniczych i leśnych, nie tylko w Polsce południowej. Dążyć będzie między innymi do integracji badań naukowych z systemem UE. W zakresie współpracy z gospodarką uznaje za niezwykle ważne intensyfikację transferu wyników badań do praktyki.

Uniwersytet Rolniczy w Krakowie jest średniej wielkości uczelnią publiczną (ok. 12 tys. studentów, prawie ośmiuset nauczycieli akademickich, w tym ponad 250 profesorów tytularnych i doktorów habilitowanych, budżet przekraczający 100 mln zł rocznie), największą uczelnią regionu o charakterze rolniczym i przyrodniczym z istotną rolą nauk rolniczych i nauk o zwierzętach, zaznaczającą swoją ważną pozycję wśród krajowych uczelni o podobnym charakterze. Uczelnia utrzymuje bliską współpracę z władzami samorządu Województwa Małopolskiego z władzami administracyjnymi i samorządowymi Polski Południowej. Ścisła współpraca dotyczy także przedsiębiorstw zlokalizowanych w regionie. Uniwersytet Rolniczy jest dobrze postrzegany przez najbliższe otoczenie społeczne i gospodarcze.

■ Uczelnia dobrze wypełnia swą misję i rozwija się. Ma uznaną i znaczącą pozycję na rynku edukacyjnym wśród średnich uczelni publicznych o podobnym charakterze. Wizytowany kierunek dobrze mieści się w misji Uczelni. Zagadnienia jakości kształcenia są dostrzegane i umieszczone w strategii Uczelni.

2. Zgodność kompetencji organów uczelni i jednostki oraz podejmowanych przez nie działań z przepisami prawa i przepisami wewnętrznymi

Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie jest uczelnią publiczną i podlega ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. **Prawo o szkolnictwie wyższym** (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.). Zgodnie z przepisami Statutu organami kolegialnymi Uczelni są Senat i rady wydziałów,

a organami jednoosobowymi rektor i dziekani. **Organy** Uczelni oraz Wydziału Inżynierii Produkcji i Energetyki (zwanego dalej Wydziałem) zostały powołane w trybie zgodnym z przepisami wewnętrznymi Uczelni. Skład Senatu jest zgodny z przepisami powszechnie obowiązującymi oraz Statutem. Aktualny skład Rady Wydziału nie spełnia wymagań art. 67 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. **Prawo o szkolnictwie wyższym** oraz § 13 ust. 2 pkt 4b Statutu Uczelni i wymaga dostosowania liczby przedstawicieli studentów i doktorantów do tych wymagań. Zakres spraw regulowanych uchwałami **Senatu** jest zgodny z jego statutowymi oraz ustawowymi kompetencjami. Senat wywiązał się z obowiązku ustawowego w zakresie art. 169 ust. 2 ustalając warunki i tryb rekrutacji oraz formy studiów na poszczególnych kierunkach, podając uchwałę do wiadomości publicznej nie później niż do dnia 31 maja roku poprzedzającego rok akademicki, którego uchwała dotyczy. Senat wywiązał się także z obowiązku wynikającego z art. 130 ust. 2 i 8 ustawy, tj. określił zasady ustalania zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, rodzajów zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków, w tym wymiar zadań dydaktycznych dla poszczególnych stanowisk, oraz zasady obliczania godzin dydaktycznych. Wysokość pensum dydaktycznego została określona w sposób zgodny z art. 130 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. **Prawo o szkolnictwie wyższym** (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.). **Rektor** zatrudniony jest w Uczelni zgodnie z art. 72 ust. 1 wyżej wymienionej ustawy jako w podstawowym miejscu pracy (na podstawie mianowania). Rektor podejmuje decyzje we wszystkich sprawach dotyczących Uczelni z wyjątkiem spraw zastrzeżonych w Ustawie albo statucie do kompetencji innych organów. Rektor wywiązał się w szczególności z obowiązku wynikającego z art. 35 ust. 1 ustawy, przekazując Ministrowi Nauki i Szkolnictwa Wyższego roczne sprawozdanie z działalności Uczelni za rok akademicki 2008/2009, wraz z informacją dotyczącą obsady kadrowej na prowadzonych kierunkach studiów. Analiza dokumentacji wykazała, iż sprawy, którymi zajmował się Rektor zgodne są z jego ustawowymi oraz statutowymi kompetencjami. **Oplaty** za wydawane dokumenty zostały ustalone przez Rektora zgodnie z § 20 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634). **Rada Wydziału** wywiązuje się z obowiązków ustawowych przewidzianych art. 68 ustawy **Prawo o szkolnictwie wyższym** dla podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni zatwierdzając m.in. plany studiów i programy nauczania dla ocenianego kierunku studiów.

Dziekan zatrudniony jest w Uczelni zgodnie z przepisami art. 76 ust. 2 cytowanej ustawy, jako podstawowym miejscu pracy (na podstawie mianowania). Podczas analizy dokumentacji stwierdzono, iż sprawy, którymi zajmował się Dziekan odpowiadały jego statutowym kompetencjom.

Regulamin studiów Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie spełnia wymogi zawarte w art. 161 Ustawy **Prawo o szkolnictwie wyższym**. **Oplaty** za wydanie dokumentów związanych z przebiegiem studiów są zgodne z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów. **Umowa o świadczenie usług edukacyjnych** jest czytelna, zawiera jednak przepis uznany przez UOKiK za klauzulę niedozwoloną. Treść niektórych zapisów **Regulaminu przyznawania pomocy materialnej** studentom Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie budzi pewne zastrzeżenia i wymaga korekty.

■ Organy kolegialne i jednoosobowe Uczelni i Wydziału podejmują decyzje zgodnie ze swoimi ustawowymi oraz statutowymi kompetencjami. Wywiązują się również z obowiązków

przewidzianych dla organów uczelni przez Ustawę. Procentowy udział studentów i doktorantów w Radzie Wydziału wymaga dostosowania do zapisów ustawowych. Analizy i korekty wymagają niektóre zapisy związane z pomocą materialną oraz w umowach o świadczeniu usług edukacyjnych. Uwagi szczegółowe do wewnętrznych przepisów uczelni zawarto w **Załącznik Nr 2**.

3. Struktura organizacyjna jednostki Wydziału

Podstawowymi jednostkami Uczelni są wydziały. Na wydziałach funkcjonują instytuty, katedry, zakłady i laboratoria. Na Wydziale Inżynierii Produkcji i Energetyki wyodrębniono:

- Instytut Inżynierii Rolniczej i Informatyki,
- Katedrę Inżynierii Mechanicznej i Agrofizyki,
- Katedrę Energetyki i Automatyki Procesów Rolniczych,
- Instytut Eksploatacji Maszyn, Ergonomii i Procesów Produkcyjnych,
- Zespół Laboratoriów Wydziału.

oraz

■ Struktura organizacyjna Wydziału jest oparta na dużych jednostkach organizacyjnych (instytutach i katedrach) z wydzielonym zespołem laboratoriów. Struktura jest dostosowana do prowadzonych na Wydziale kierunków studiów, zwłaszcza wizytowanego kierunku **technika rolnicza i leśna**. Na Wydziale są jednostki prowadzące badania naukowe w obrębie kierunku oraz oferowanych specjalności. Mogą one zapewnić realizację wszystkich zadań dydaktycznych wizytowanego kierunku.

4. Liczba studentów oraz udział studentów studiów stacjonarnych

Liczbę studentów i uczestników studiów doktoranckich Uczelni i Wydziału, według stanu w dniu wizytacji, z rozbiem na formy kształcenia (stacjonarne bądź niestacjonarne) zawarto w tabeli 1.

Tabela nr 1

Forma kształcenia	Liczba studentów		Liczba uczestników studiów doktoranckich	
	Uczelni	Wydziału	Uczelni	Wydziału
Studia stacjonarne	8 570	648	163	12
Studia niestacjonarne	3 413	335	44	7
Razem	11 983	983	207	19

Osoby studiujące w formie stacjonarnej (nie uwzględniając uczestników studiów doktoranckich) stanowią ponad 71% ogółu. Proporcje w wizytowanej jednostce są zbliżone - studenci stacjonarni to prawie 66 %.

■ Uczelnia spełnia wymagania dla uczelni publicznych określone w art. 163 ust. 2 ustawy **Prawo o szkolnictwie wyższym** (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.), zgodnie z którym w uczelni publicznej liczba studentów studiujących na studiach stacjonarnych nie może być mniejsza od liczby studentów studiujących na studiach niestacjonarnych.

5. Prowadzone na Wydziale kierunki studiów i dotychczasowe wyniki ich ocen, a także uprawnienia do nadawania stopni naukowych i prowadzone studia doktoranckie

Wydział Inżynierii Produkcji i Energetyki prowadzi kształcenie na **dwóch kierunkach studiów**:

1. Kierunek **technika rolnicza i leśna** - na poziomie studiów I i II stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych) oraz jednolitych studiów magisterskich (stacjonarnych) w **siedzibie Uczelni**, a także w **Zamiejscowym Ośrodku Dydaktycznym w Milówce** tylko na poziomie studiów

pierwszego stopnia (niestacjonarnych).

W ramach tego kierunku w siedzibie Uczelni prowadzone następujące specjalności

- na 7 semestralnych studiach I stopnia, stacjonarnych i niestacjonarnych: ▪ **Technika i energetyka**, ▪ **Techniki informatyczne w gospodarce żywnościowej** oraz na prowadzonych jeszcze 8 semestralnych studiach niestacjonarnych: ▪ **Technika rolnicza**, ▪ **Techniki komputerowe w gospodarce żywnościowej**;

- na studiach II stopnia: ▪ **Ekoenergetyka**, ▪ **Inżynieria rolnicza i spożywcza**, ▪ **Techniki informatyczne w gospodarce żywnościowej**;

- na wygaszanych jednolitych studiach magisterskich: ▪ **Techniki komputerowe w gospodarce żywnościowej**, ▪ **Infrastruktura i logistyka obszarów wiejskich**, ▪ **Inżynieria systemów technologiczno-energetycznych**.

W ZOD w Milówce kształcenie odbywa się w ramach specjalności: ▪ **Techniki informatyczne w gospodarce żywnościowej** (1-3 rok), ▪ **Techniki komputerowe w gospodarce żywnościowej** (4 rok).

Kierunek prowadzony w siedzibie Uczelni był uprzednio **oceniany przez PKA** i uzyskał: ocenę pozytywną dla studiów magisterskich oraz warunkową dla studiów zawodowych (uchwała z 14 października 2004 r. oraz ocenę pozytywną dla studiów I stopnia (uchwała z 5 lipca 2006 r.). Dla kształcenia w ZOD w Milówce nie sformułowano poprzednio oddzielnej oceny.

2. Kierunek **zarządzanie i inżynieria produkcji** - na poziomie stacjonarnych i niestacjonarnych studiów I stopnia (specjalność: ▪ **Inżynieria produkcji i logistyka**) i II stopnia (specjalności: ▪ **Inżynieria produkcji surowcowej**, ▪ **Infrastruktura i logistyka**).

Ten kierunek **nie był dotychczas oceniany przez PKA** - pierwszy cykl kształcenia zakończy się w lutym 2011 r.

Wydział Inżynierii Produkcji i Energetyki posiada **uprawnienia do nadawania stopni naukowych** doktora i doktora habilitowanego **nauk rolniczych** w dyscyplinie **inżynieria rolnicza**, odpowiadającej wprost ocenianemu kierunkowi studiów.

6. Liczba studentów ocenianego kierunku

Liczbę studentów ocenianego kierunku studiów na Wydziale, w tym studiujących w ZOD w Milówce (podana nawiasie), z rozbiciem na poziomy i formy studiów oraz lata zestawiono w tab.2.

Tabela nr 2

Poziom studiów	Rok studiów	Liczba studentów studiów		Razem
		stacjonarnych	niestacjonarnych	
I stopnia	I	56	47 (20)	103(20)
	II	32	38 (13)	70 (13)
	III	60	51 (28)	111(28)
	IV	14	68 (21)	82 (21)
II stopnia	I	31	-	31
	II	-	15	15
jednolite studia magisterskie	I	-	-	-
	II	-	-	-
	III	-	-	-
	IV	-	-	-
	V	102	-	102
Razem		295	219(82)	514(82)

■ Oceniany kierunek **technika rolnicza i leśna** jest dla Wydziału bardzo ważny, a jego studenci stanowią ponad połowę studentów Wydziału (52%) a na Uczelni ponad 4 %. Udział tego kierunku dla Wydziału i Uczelni jednak systematycznie maleje, choć dostrzegalne jest nadal pewne zainteresowanie studiami na tym kierunku. Takie tendencje w najbliższych latach powinny się utrzymać. Wzrasta także przewaga studiów stacjonarnych (ok. 57 %) i taka tendencja występuje również w Uczelni. Studenci niestacjonarni kierunku stanowią obecnie przeszło 42 %, w tym, co warto podkreślić, ok. 16 % ogółu studentów tego kierunku kształci się w ZOD w Milówce (ponad 37% studentów niestacjonarnych).

Wnioski

Uczelnia dobrze wypełnia swą misję. Ma uznaną i znaczącą pozycję na rynku edukacyjnym wśród średnich uczelni publicznych o podobnym charakterze. Wizytowany kierunek dobrze mieści się w misji Uczelni.

Organy kolegialne i jednoosobowe Uczelni i Wydziału podejmują decyzje zgodnie ze swoimi kompetencjami. Wywiązują się również z obowiązków przewidzianych dla organów uczelni przez Ustawę. Udział studentów i doktorantów w Radzie Wydziału wymaga dostosowania do zapisów ustawowych. Analizy i korekty wymagają niektóre zapisy związane z pomocą materialną dla studentów oraz w umowach o świadczeniu usług edukacyjnych.

Struktura organizacyjna Wydziału jest dostosowana do prowadzonych na Wydziale kierunków studiów. Na Wydziale są jednostki prowadzące badania naukowe w obrębie wizytowanego kierunku oraz oferowanych specjalności. Mogą one zapewnić realizację wszystkich zadań dydaktycznych wizytowanego kierunku.

Uczelnia spełnia wymagania dla uczelni publicznych określone w art. 163 ust. 2 ustawy. Liczba studentów studiujących na studiach stacjonarnych jest wyższa od liczby studentów studiujących na studiach niestacjonarnych.

Oceniany kierunek jest dla Wydziału bardzo ważny, a jego studenci stanowią ponad połowę studentów (51%). Jego udział jednak systematycznie maleje, choć dostrzegalne jest nadal pewne zainteresowanie tymi studiami. Takie tendencje w najbliższych latach powinny się utrzymać. Maleje udział studentów niestacjonarnych. Rośnie rola kształcenia w ZOD w Milówce, którego studenci stanowią ponad 16 % ogółu studentów tego kierunku (39% studentów niestacjonarnych).

Część II. Koncepcja kształcenia i jej realizacja

Nazwa wizytowanego kierunku **technika rolnicza i leśna** jest zgodna z wykazem kierunków zawartych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 13 czerwca 2006 r. w sprawie nazw kierunków studiów (Dz. U. Nr 121, poz. 83) i jest umieszczona pod pozycją **100** załączonego do rozporządzenia wykazu. Na wizytowanym kierunku prowadzone są obecnie dwustopniowe studia stacjonarne i niestacjonarne oparte na standardach z 2007 roku. Rekrutacja odbywa się na kierunek. Studia I stopnia trwają 3,5 roku i kończą się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera. Studia II stopnia trwają 1,5 roku i kończą się uzyskaniem tytułu zawodowego magistra. Kształcenie dwustopniowe na tym kierunku wdrożone zostało w dwóch terminach – na studiach stacjonarnych w roku akademickim 2006/2007, a na studiach niestacjonarnych w roku akademickim 2007/2008. Opracowane wówczas plany i programy studiów zostały ujednolicone (także te dotyczące studiów niestacjonarnych w ZOD w Milówce) i w pełni

dostosowane do standardów nauczania. W bieżącym roku akademickim studia ukończą studia studenci ostatnich roczników jednolitych stacjonarnych studiów magisterskich (pięcioletnich) oraz studenci czteroletnich niestacjonarnych studiów inżynierskich, realizowane jeszcze na podstawie starych standardów (z 2002 roku). Konsekwencją wprowadzonych zmian jest duża liczba ciągle realizowanych specjalności (łącznie 5 specjalności na kończących się jednolitych studiach magisterskich i czteroletnich niestacjonarnych studiach inżynierskich oraz 5 nowych specjalności wdrożonych na studiach dwustopniowych, 2 na studiach I stopnia i 3 na studiach II stopnia).

1. Cele kształcenia i deklarowane kompetencje absolwenta

1.1. Zgodność sylwetki absolwenta z uregulowaniami zawartymi w standardzie oraz struktury kwalifikacji absolwenta z przyjętymi deskryptorami efektów kształcenia.

Generalnie można stwierdzić zgodność określonej przez Wydział **sylwetki absolwenta** z obowiązującymi standardami, odpowiednio, starymi i nowymi. Oddzielone wyrażenie stopnie kształcenia, zakres wiedzy, a szczególnie szerokie profile przedmiotowe - stwarzają szanse na łatwe dostosowanie absolwenta do potrzeb zmieniającego się rynku pracy. Specjalności zasadniczo nie wychodzą poza kierunek, są poprawnie skonstruowane i swym zakresem wyraźnie go profilują. Zastrzeżenie budzi jednak nazwa jednej nowej specjalności na studiach I stopnia, a mianowicie **technika i energetyka**, jako zbyt ogólna, sugerująca wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza zapisane w standardach dla kierunku, wchodzącą nawet w zakres innych kierunków studiów. Wymaga to stosownej analizy i korekty.

Analiza **celów kształcenia i deklarowanych kompetencji** absolwenta wizytowanego kierunku **technika rolnicza i leśna** wykazuje zgodność z przedstawioną w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki (Dz. U. Nr 164, poz. 1166 z późn. zm) dla tego kierunku studiów (Załącznik nr 100). Przyjęte rozwiązania programowe umożliwiają osiągnięcie deklarowanych celów kształcenia sformułowanych w sylwetkach absolwenta, w tym szczegółowej i specyficznej wiedzy oraz umiejętności dotyczących realizowanych specjalności. Kompetencje ogólne i szczegółowe, które uzyskują absolwenci analizowanego kierunku na realizowanych specjalnościach odnoszą się do zdobytej wiedzy, umiejętności i postaw, w tym umiejętności stosowania w praktyce zdobytej wiedzy, dokonywania właściwych ocen i formułowania sądów dotyczących kierunku i specjalności. Ponadto uzyskiwane w procesie kształcenia kompetencje pozwalają na właściwe komunikowanie się z otoczeniem, jak również umożliwiają ustawiczne doksztalcanie przez całe życie.

Udział pracodawców w kształtowaniu koncepcji kształcenia, a szczególnie w realizacji procesu dydaktycznego, nie jest duży, co może skutkować nie zawsze pełnym dostosowaniem kwalifikacji absolwenta do oczekiwań rynku pracy.

■ Sylwetki absolwentów, zarówno studiów pierwszego jak i drugiego stopnia, oraz jednolitych studiów magisterskich są zasadniczo zgodne ze standardami. Utworzone i realizowane specjalności mieszczą się w obrębie wizytowanego kierunku studiów. Analizy i stosownej korekty wymaga nazwa specjalności **technika i energetyka**. Warto zapewnić większy udział pracodawców w kształtowaniu koncepcji kształcenia i w realizacji procesu kształcenia.

1.2. Ocena zasad rekrutacji i sposobu selekcji kandydatów

Rekrutacja przeprowadzana jest raz w roku w ramach ustanowionych dla kierunku limitów przyjęć. Kandydaci na studia I stopnia przyjmowani są na podstawie konkursu świadectw dojrzałości. Przedmiot kierunkowy jest wybierany spośród pięciu przedmiotów: *matematyka, fizyka z astronomią, informatyka, biologia, chemia* (na poziomie podstawowym lub rozszerzonym). Bez postępowania kwalifikacyjnego przyjmowani są finaliści i laureaci olimpiad i zdefiniowanych konkursów. Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna ustala listę przyjętych na studia na podstawie kolejności wynikającej z obliczenia punktacji za egzamin maturalny. Wszystkie preferowane przedmioty w ocenie punktowej są równe. Podstawą klasyfikacji jest wynik z przedmiotu kierunkowego. Postępowanie kwalifikacyjne nie odbiega od obowiązujących na innych kierunkach. Pojawiają się jednak problemy z corocznie malejącym naborem i pełnym wypełnieniem limitu przyjęć na wizytowanym kierunku. Nie są zatem ustanawiane (przed rekrutacją) sztywne minima punktowe dopuszczające do studiów. Trudno zatem mówić o selekcji kandydatów.

Warunkiem przyjęcia na II stopień studiów stacjonarnych i niestacjonarnych jest dyplom ukończenia studiów kierunkowych lub pokrewnych (program musi się pokrywać co najmniej w 50% z min. treści podstawowych). Rekrutacja odbywa się na zasadzie konkursu ocen z dyplomu ukończenia studiów inżynierskich i oceny średniej z całości studiów. Także na studiach II stopnia nie ustanawia się minimalnej oceny z dyplomu czy studiów I stopnia. Problemem jest także wypełnienie limitu (w przypadku liczby kandydatów mniejszej niż 30 osób nie będą uruchamiane studia II stopnia).

■ Postępowanie rekrutacyjne jest zgodne z uregulowaniami prawnymi. Nie odbiega od obowiązujących na innych kierunkach. Trudno tu mówić o selekcji kandydatów, problemem jest raczej wypełnienie limitów, a na studiach niestacjonarnych II stopnia zapewnienie odpowiedniej liczby przyjętych aby studia takie uruchomić.

1.3. Ocena realizacji programu studiów

Plany studiów i programy nauczania zostały bardzo szeroko opisane w przeanalizowane w **Raporcie samooceny** (11 stron tekstu, od s.36 do s.46, w tym 18 tabel i zestawień porównawczych oraz w załączniku nr 5 obejmującym plany studiów i programy nauczania (sylabusy) wraz z uchwałami właściwych organów kolegialnych oraz decyzją o utworzeniu kierunku).

Realizacja programu studiów jest zgodna z deklarowanymi celami kształcenia. Przyjęte rozwiązania programowe umożliwiają osiągnięcie deklaracji sformułowanych w sylwetce absolwenta dla kierunku i wzbogaconymi dla poszczególnych realizowanych specjalności. Plan studiów ma właściwą strukturę dla zapewnienia odpowiednich kwalifikacji absolwenta. Z analiza treści planów i programów oraz sylabusów poszczególnych przedmiotów wynika, że generalnie zarówno dobór przedmiotów jak i ich wymiar odpowiada standardom, zapewnione są odpowiednie treści kierunkowe i specjalnościowe. Pod względem liczby godzin przedmioty wymienione w standardach są realizowane zgodnie ze standardami lub z pewnym nadmiarem. Na studiach I i II-stopnia, stacjonarnych i niestacjonarnych zajęcia prowadzone są w formie: wykładów i ćwiczeń (audytoryjnych, laboratoryjnych, projektowych i seminaryjnych). Udział poszczególnych rodzajów

zajęć jest uzależniony od specjalności i generalnie spełnia standardy w zakresie udziału poszczególnych form nauczania. Wykłady stanowią tylko od 39,8% (studia I-stopnia, specjalność: **techniki informatyczne w gospodarce żywnościowej**) do 45% (studia stacjonarne II-stopnia, specjalność: **inżynieria rolnicza i spożywcza**). Zapewniona jest odpowiednia liczba godzin aktywnych (zwłaszcza laboratoryjnych i projektowych).

Plany studiów niestacjonarnych realizowanych w Zamiejscowym Ośrodku Dydaktycznym w Milówce, odpowiednio 7-semestralnych (1, 2 i 3 rok) i 8- semestralnych (4 rok) są identyczne jak tychże specjalności realizowanych w siedzibie Uczelni w Krakowie, i spełniają wymagania odpowiednich standardów nauczania (odpowiednio nowych i starych).

■ Analiza przedstawionych planów studiów i zapisów treści programowych w sylabusach wykazała, że realizowana jest odpowiednia liczba godzin zajęć ogółem, zarówno na studiach stacjonarnych jak i niestacjonarnych. Realizowane są wszystkie zapisane w standardach grupy przedmiotów, w wymaganej liczbie godzin. Realizowane są wymagane standardami treści programowe. Sekwencja przedmiotów nie była kwestionowana. Na studiach opartych na nowych standardach zapewniono odpowiedni udział treści do wyboru przez studentów.

1.4. Ocena systemu ECTS

Zgodnie z obowiązującymi standardami kształcenia, na studiach stacjonarnych I-stopnia liczba punktów ECTS nie powinna być mniejsza niż 210. W obowiązującym planie studiów jest ona nieco większa i wynosi 220 pkt. W trakcie studiów student realizuje praktykę zawodową w wymiarze co najmniej 4 tygodni, za realizację której otrzymuje 5 pkt. ECTS a za realizację pracy inżynierskiej 15 pkt. Stąd łączna liczba pkt. ECTS, jaką student uzyskuje w trakcie studiów I-stopnia wynosi 240 na studiach stacjonarnych i 238 pkt na niestacjonarnych.

Natomiast na studiach II-stopnia liczba punktów ECTS przekracza o 27 pkt. wymagane minimum standardowe (90 pkt.), w tym za przygotowanie pracy magisterskiej oraz przygotowanie do egzaminu dyplomowego. W grupach treści kształcenia (grupa treści podstawowych i treści kierunkowych) zarówno na studiach stacjonarnych jak i niestacjonarnych, zarówno I jak i II stopnia, liczba punktów ECTS jest nieco większa niż minimalna wymagana standardami.

Liczba punktów ECTS przyporządkowana poszczególnym treściom kształcenia generalnie odzwierciedla nakład pracy studenta (w czasie zajęć w Uczelni, jak i jego pracę własną) oraz zakres nabytych umiejętności i kompetencji, i nie jest sprzeczna ze standardami dla analizowanego kierunku studiów. Analizy i ewentualnej korekcie warto poddać kwestię znacznie wyższej niż wymagają standardy liczby punktów za ukończenie studiów (łącznie z punktami za praktykę, pracę dyplomową i przygotowanie do egzaminu dyplomowego).

■ Istnieje system przenoszenia osiągnięć studenta oparty na punktach ECTS. Duża łączna liczba punktów uzyskiwanych na studiach I i II stopnia (znacznie większa niż wymagają standardy) wymaga analizy i ewentualnej korekty.

1.5. Ocena systemu opieki naukowej i dydaktycznej

Dostęp do informacji związanych z tokiem studiów jest odpowiedni i wystarczający. W budynku wizytowanego Wydziału znajdują się tablice z ogłoszeniami dla studentów, na których są umieszczane niezbędne informacje. Istotne ogłoszenia umieszczane są także na stronach

internetowych Wydziału/Uczelni. Dziekanat dla studentów studiów stacjonarnych czynny jest cztery razy w tygodniu przez 4 godziny, co ich zdaniem nie wystarcza do właściwej **obsługi administracyjnej studentów**. Studenci studiów niestacjonarnych mogą korzystać z pomocy pracowników dziekanatu w piątki między 14 a 15³⁰, co także nie jest wystarczające. Studenci bardzo pozytywnie oceniają dostępność Prodziekana ds. studenckich (przyjęcia trzy razy w tygodniu o różnych porach), która jest dla nich szczególnie ważna. **Dostępność prowadzących** jest oceniana pozytywnie - nauczyciele na początku semestru ustalają terminy, godziny i miejsce konsultacji, po czym podają je do wiadomości studentów. Nie ma żadnych problemów z mailowym bądź telefonicznym kontaktem z prowadzącymi zajęcia. Dane większości pracowników dostępne są na stronach internetowych jednostek. Harmonogram roku akademickiego i terminy sesji są odpowiednio dostosowane do potrzeb studentów. Program zajęć, zasady zaliczania oraz literatura (podstawowa i uzupełniająca) niezbędna do opanowania pewnego zakresu wiedzy/umiejętności w celu zaliczenia danego przedmiotu podawane są także na początku semestru. Studenci mają dostęp do sylabusów z poszczególnych przedmiotów, materiały do ćwiczeń otrzymują od prowadzących. Dostępność biblioteki ogólnouczelnianej i czytelní jest oceniana pozytywnie. Opiekę dydaktyczną i dostępność materiałów dydaktycznych należy ocenić jako poprawne. **Dostęp do komputerów i Internetu** jest dobry. Wydział posiada pracownie komputerowe, gdzie studenci mają dostęp do Internetu. Ponadto studenci mogą korzystać z bezprzewodowego łącza internetowego Wi-Fi.

2. Analiza i ocena efektów kształcenia

2.1. Ocena systemu weryfikacji etapowych i końcowych osiągnięć studentów

System oceny weryfikacji osiągnięć studentów oparty jest na Regulaminie Studiów Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie opisanych w rozdziale III i VI (Regulaminu Studiów, UR Kraków, 2009 r.). Stosowany system weryfikacji przedmiotów (kursów) nie odbiega od typowych rozwiązań i nie budzi zastrzeżeń. Jednak ani w tym Regulaminie, ani w **Raporcie Samooceny** nie ma pełniejszych informacji o sposobie weryfikacji wiedzy i umiejętności absolwenta zakładanych w sylwetce absolwenta, czy sposobu gromadzenia (przechowywania) prac przejściowych i egzaminacyjnych. Na kwestie oceny (kompleksowych) efektów kształcenia Uczelnia powinna kłaść zdecydowanie większy nacisk. Program studiów, treści kształcenia w przedmiotach oraz stosowane metody dydaktyczne są oceniane w ramach wdrożonego systemu zapewnienia jakości (por. cz. III niniejszego raportu). Na ocenianym kierunku takie zadania wykonuje Pełnomocnik Dziekana Wydziału ds. Jakości Kształcenia wspomagany Radą Dydaktyczną. Należy je także wyraźnie analizować pod kątem ukształtowania określonych w sylwetce absolwenta postaw.

■ Uczelnia powinna kłaść zdecydowanie większy nacisk na kwestie weryfikacji etapowych i końcowych osiągnięć studentów pod kątem zapewnienia wiedzy, umiejętności i postaw zakładanych w sylwetce absolwenta.

2.2. Analiza skali i ocena przyczyn odsiewu

Kierunek **technika rolnicza i leśna** ma stosunkowo wysoki odsiew, różny w zależności od poziomu i formy studiów. I tak **na studiach stacjonarnych** odsiew z poszczególnych lat

studiów wyniósł od 0 do około 53%, a na studiach niestacjonarnych od 5 do 33%. Największy odsiew studentów odnotowano na pierwszym roku studiów bo aż 53% z czego około 2/3 studentów zostało skreślonych z powodu rezygnacji ze studiów lub niepodjęcia studiów a pozostałe 1/3 zostało skreślone z powodu niezaliczenia semestru. Na drugim i trzecim roku studiów stacjonarnych odsiew studentów wyniósł odpowiednio 10,4 i 2,9% a powodem skreślenia było niezaliczenie semestru. Na czwartym roku nie została skreślona żadna osoba, natomiast na roku piątym tylko jedna osoba z powodu przeniesienia na studia niestacjonarne. **Na studiach niestacjonarnych** największy odsiew odnotowano na studiach I stopnia na roku czwartym gdzie przyczyną skreślenia było niezłożenie pracy dyplomowej. Na pierwszym roku odsiew wyniósł 22% z czego połowa studentów została skreślona z powodu niewniesienia opłaty a pozostałe z powodu rezygnacji ze studiów lub niezaliczenia semestru. Na drugim i trzecim roku odsiew wyniósł odpowiednio 16,2 i 5,6% - powodem skreślenia było nie dokonanie wpłaty za czesne. Na studiach II stopnia odsiew studentów na pierwszym i drugim wyniósł odpowiednio 6,25 i 23%. Wszyscy studenci na drugim roku zostali skreślenia z powodu niezłożenia pracy magisterskiej.

■ Odsiew studentów z powodu niezadawalających wyników w studiach nie jest bardzo duży. W skreśleniach dominują pierwsze lata studiów, z powodu nie podjęcia studiów lub rezygnacji (studia stacjonarne) lub nie wniesienie opłaty (studia niestacjonarne).

2.3. Ocena zasad dyplomowania oraz prac dyplomowych

Zasady sporządzania prac dyplomowych i procedury dopuszczania studenta do obrony reguluje Zarządzenie Nr 9/2007 Rektora Akademii Rolniczej w Krakowie z dnia 12 marca 2007 r. Zgodnie z zapisami nowego Regulaminu Studiów (z 2009 r.) tematy wszystkich prac są opiniowane przez komisję ds. dydaktycznych i studenckich, a następnie zatwierdzone na posiedzeniu Rady Wydziału. Tematy prac dyplomowych są proponowane przez poszczególne jednostki organizacyjne (Instytuty, Katedry) na specjalnie zorganizowanym spotkaniu. Studenci wybierają temat pracy spośród przedłożonych propozycji lub proponują temat własny. Opiekunami prac dyplomowych mogą być profesorowie i doktorzy habilitowani oraz doktorzy, którzy uzyskali akceptację Rady Wydziału. Organizację egzaminu dyplomowego ustalają wewnętrzne regulaminy uchwalone przez Radę Wydziału, zgodnie z zapisami Regulaminu Studiów. W Uniwersytecie Rolniczym w Krakowie został wdrożony system antyplagiatowy do sprawdzania prac dyplomowych inżynierskich i magisterskich. Sprawdzeniu podlega ok. 10% prac dyplomowych wybranych losowo lub wskazanych przez pracowników.

Przedstawione powyżej zasady dyplomowania nie budzą zastrzeżeń z wyjątkiem procedury egzaminu inżynierskiego. Wynika z niej, że egzamin inżynierski przeprowadzany jest z treści kształcenia objętych programem nauczania dwóch tylko przedmiotów kierunkowych, wyboru których dokonuje student. Właściwym byłoby przeprowadzanie egzaminu inżynierskiego z zakresu pełniej obejmującego problematykę kierunku **technika rolnicza i leśna**.

Dokonano oceny jakości losowo wybranych prac dyplomowych (inżynierskich i magisterskich), sprawdzając zgodność z kierunkiem i specjalnością kształcenia, a także ze specjalnością naukową promotora i formalnymi kwalifikacjami recenzenta, analizowano poprawność sformułowanego tematu, jego spójność z kierunkiem, jakość hipotez i metod ich weryfikacji, spójności struktury pracy z podjętym problemem badawczym, aktualną literaturą. Tylko w jednym przypadku stwierdzono niezgodność tematu pracy z kierunkiem studiów, a ogólna ocena prac była pozytywna.

Prace inżynierskie. Do szczegółowej analizy wybrano losowo 8 prac inżynierskich. W większości kierowane były przez doktorów. Objętość ocenianych prac zawierała się w dość szerokim zakresie, od ok. 40 do 80 stron maszynopisu formatu A4. Były to prace generalnie mieszczące się w obrębie kierunku studiów, wprost lub z nim mocno związane, z jednym wyjątkiem (praca dotycząca bezrobocia w powiecie żywieckim). Jak wynika z *Raportu samooceny* (p. 4.9. str. 55) „... zakres pracy inżynierskiej powinien obejmować samodzielną realizację wyodrębnionego zadania o charakterze inżynierskim z zakresu inżynierii rolniczej;...”, a następnie „... przedmiotem pracy inżynierskiej mogą być projekty rozwiązań konstrukcyjnych, projekty stanowisk badawczych, modyfikacje istniejących rozwiązań oraz wykonanie programu informatycznego możliwego do zastosowania w kompleksie gospodarki żywnościowej lub w procesie dydaktycznym ...”. Tak sformułowany zakres i tematykę prac inżynierskich należy uznać za właściwe. Jednakże większość z przeanalizowanych prac dyplomowych inżynierskich (5 z 8 analizowanych) nie spełniała tych zaleceń. W zdecydowanej większości były to bowiem opracowania przeglądowe, literaturowe. Wymaga to zdecydowanej poprawy. Praca dyplomowa na wizytowanym kierunku na studiach pierwszego stopnia powinna mieć zdecydowanie charakter inżynierski. Ponadto w niektórych pracach dyplomowych inżynierskich pojawia się rozdział „uzasadnienie problemu badawczego”, co budzi pewne zdziwienie i zaskoczenie, gdyż prace te z założenia nie mają mieć charakteru prac naukowych. Poziom analizowanych prac nie budził natomiast zastrzeżeń. Prace były na ogół na przyzwoitym poziomie. Oceny prac wystawiane przez prowadzących i recenzentów były z reguły jednakowe lub różniły się co najwyżej o pół stopnia. Szczegóły dotyczące przeanalizowanych prac inżynierskich zawarto w **załączniku Nr 3**.

Na **egzamin dyplomowy inżynierski** studenci deklarują dwa przedmioty z zestawu przedmiotów kierunkowych znajdujących się w standardzie kształcenia. Na egzaminie są zadawane cztery pytania dość szczegółowe a jako piąte pytanie we wszystkich protokołach występuje „autoreferat”. Zakres egzaminu dyplomowego inżynierskiego jest zatem mocno zawężony do wskazanych przedmiotów kierunkowych, nie w pełni sprawdza wiedzę kierunkową kandydata. Ocena z referowania własnej pracy nie jest na egzaminie dyplomowym właściwa. Mogłyby to być ocena na odpowiedzi związane z tematyką pracy.

Prace magisterskie. Do szczegółowej analizy wybrano losowo 13 prac magisterskich, prawie w połowie kierowanych przez doktorów, pozostałe przez profesorów i doktorów habilitowanych. Objętość ocenianych prac zawierała się w dość szerokim zakresie, od ok. 45 do 80 stron maszynopisu formatu A4. Były to prace generalnie mieszczące się w obrębie kierunku studiów, wprost lub z nim mocno związane. W zdecydowanej większości miały charakter badawczy, eksperymentalny. Tylko jedna miała charakter przeglądowy a jedna była o charakterze analitycznym. Prace były bardzo różnorodne w tematyce i na różnym poziomie, na ogół dobrym, były także prace bardzo dobre, ale i słabsze niż dobre. Poziom analizowanych prac nie był kwestionowany, choć na ogół były dość wysoko oceniane przez prowadzącego i recenzenta (na dobry lub bardzo dobry), a ich oceny były z reguły bardzo zbliżone. Jedna z analizowanych prac (przeglądowa) była zdecydowanie zbyt wysoko oceniona. Szczegóły dotyczące przeanalizowanych prac magisterskich zawarto w **załączniku 3**.

Na **egzamin dyplomowy magisterski** studenci deklarują dwa przedmioty z zestawu przedmiotów kierunkowych znajdujących się w standardzie kształcenia. Na egzaminie zadawanych jest pięć pytań, a jako szóste pytanie występujące we wszystkich protokołach zapisano „autoreferat”. Zakres

egzaminu dyplomowego magisterskiego jest zatem mocno zawężony do wskazanych przedmiotów kierunkowych, nie w pełni sprawdza wiedzę kierunkową kandydata, a powinien gdyż większość z nich kończyła jeszcze jednolite studia magisterskie i nie zdawała egzaminu inżynierskiego. Ocena z referowania własnej pracy magisterskiej nie jest na egzaminie dyplomowym właściwa. Mogłyby to być ocena na odpowiedzi związane z tematyką pracy. Należy także zwrócić uwagę na z reguły bardzo wysokie oceny na egzaminach magisterskich, co może budzić pewne wątpliwości.

■ Prace inżynierskie w zdecydowanej większości mieściły się w obrębie kierunku (z jednym wyjątkiem), i były na przyzwoitym poziomie. W zdecydowanej większości były to jednak opracowania przeglądowe, literaturowe i nie miały charakteru inżynierskiego. Wymaga to zmiany. Prace magisterskie były bardzo różnorodne w tematyce, ale mieściły się w obrębie kierunku. W zdecydowanej większości miały charakter badawczy, eksperymentalny. Prace były na ogół na dobrym poziomie. Egzaminy dyplomowe, zwłaszcza inżynierskie, powinny zdecydowanie lepiej weryfikować wiedzę kierunkową absolwenta.

2.4. Ocena zdefiniowanych przez Uczelnię efektów kształcenia

Zdefiniowane przez Uczelnię efekty kształcenia takie jak: szeroka wiedza ogólna, umiejętność abstrakcyjnego myślenia i formalizowania opisów, elastyczność w dostosowaniu się do zmieniającej się rzeczywistości, zdolność do samodzielnego zdobywania wiedzy jest prawidłowa i zgodna ze standardami kształcenia i realizowanym programem nauczania.

3. Ocena organizacji i realizacji procesu dydaktycznego

3.1. Ocena stosowanych metod dydaktycznych i trafności ich doboru

Zajęcia dydaktyczne odbywają się metodami heurystycznymi, audiowizualnymi, seminaryjnymi i nauki praktycznej. Prowadzone są jako: wykłady, ćwiczenia (audytoryjne, laboratoryjne, projektowe, terenowe), zajęcia fakultatywne i seminaryjne, praktyki zawodowe, samokształcenie w formie e-learning (studia niestacjonarne). Wymienione formy organizacyjne wspomagane są środkami audiowizualnymi (prezentacje komputerowe, foliogramy, przeźrocza, filmy oraz technologiami informatycznymi). Wykorzystywane są w dydaktyce wyniki badań prowadzonych w poszczególnych jednostkach organizacyjnych zgodnie z ich własną specjalizacją. Studenci realizujący swe studia w ZOD w Mińsku odbywają wymaganą 1/3 zajęć w siedzibie Uczelni w Krakowie. Są to z reguły specjalistyczne zajęcia laboratoryjne i projektowe.

Duża część zajęć ćwiczeniowych, w tym głównie projektowych, oparta jest na pracy własnej studenta. Weryfikacja wiedzy teoretycznej uzyskanej podczas studiów następuje podczas ćwiczeń terenowych i praktyk. Zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość lub w zakresie samokształcenia stanowią uzupełnienie nauczania. Na studiach niestacjonarnych I stopnia obejmują 6,2% liczby godzin, a na studiach II-stopnia 5,8% liczby godzin. Mieszczą się zatem w dopuszczonych przez standardy nauczania do 10% zajęć bez bezpośredniego udziału nauczyciela. Dla studentów stacjonarnych dostęp do materiałów poprzez e-learning wspiera tylko ich samokształcenie (godziny nie są rozliczane). Należy podkreślić że ośrodek krakowski należy do pionierów kształcenia na odległość na wysokim poziomie wśród uczelni prowadzących kierunki rolnicze. Posiadają stosowną platformę informatyczną (ogólnie dostępna platforma MOODLE), niezbędny do jej realizacji sprzęt informatyczny, stosowne rozwiązania organizacyjne (np.

Pełnomocnik Dziekana ds. e-learningu, monitorowanie i archiwizacja aktywności, itp.). Wszyscy studenci przechodzą instruktaż i mają dostęp do platformy (login i hasła). Studenci bardzo sobie chwalą dostęp do materiałów udostępnianych poprzez e-learning. W wykorzystaniu tej formy kształcenia przodują studenci niestacjonarni, zwłaszcza realizujący swe studia w ZOD w Milówce. Ta forma pracy własnej studenta kreuje wśród studentów postawy ustawicznego doksztalcania.

Studenci niepełnosprawni mogą podejmować studia bez większych ograniczeń, jeśli uzyskają stosowne zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań. Przewiduje się dla nich specjalną pomoc materialną oraz udogodnienia techniczne. Obecnie na Wydziale kształci się jeden student niepełnosprawny, poruszający się na wózku inwalidzkim.

■ Stosowane metody dydaktyczne są właściwe, różnorodne i trafnie dobrane. Kształcenie na odległość dotyczy studentów niestacjonarnych, jest prawidłowo realizowane i obejmuje ok. 6% rozliczanych godzin dydaktycznych.

3.2. Ocena dostępności i jakości sylabusów

Opracowane dla poszczególnych przedmiotów sylabusy zawierają wszystkie istotne dla studentów informacje: nazwę jednostki prowadzącej, nazwę kierunku i specjalności, nazwę przedmiotu, liczbę godzin zajęć, liczbę punktów ECTS, cel i zadania przedmiotu, metody dydaktyczne, formę i warunki przedmiotu, treści programowe, wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej oraz nazwisko osoby (osób) prowadzącej. Sylabusy dostępne są w gablotach jednostek organizacyjnych prowadzących dany przedmiot oraz w Internecie.

3.3. Ocena sposobu realizacji i systemu kontroli praktyk

Cele praktyki, formy realizacji, system kontroli oraz ich zaliczanie reguluje obowiązujący Regulamin praktyki zawodowej dla studentów Wydziału Produkcji i Energetyki. W myśl zapisów Regulaminu praktyka zawodowa trwa minimum 4 tygodnie. Może być realizowana w jednostkach krajowych i zagranicznych, spełniających wymagania dotyczące możliwości realizacji zakresu praktyki. Odbywane zgodnie z planem praktyki zawodowe są zaliczane przez Pełnomocnika ds. praktyk, po jej zakończeniu, na podstawie wypełnionego i potwierdzonego przez Zakład pracy dziennika praktyk oraz egzaminu sprawdzającego przed komisją w składzie wyznaczonym przez Prodziekana w porozumieniu z Pełnomocnikiem ds. praktyk. Wpisu zaliczenia praktyk dokonuje Pełnomocnik ds. praktyk. Wzór planu praktyk i dziennika praktyk stanowi załącznik regulaminu praktyk. Praktyka dyplomowa trwa do 4 tygodni i jest realizowana po I semestrze studiów II stopnia. Termin realizacji praktyki i jej zakres ustala kierownik grupy seminaryjnej w porozumieniu z promotorem. Wpisu zaliczenia praktyk dokonuje kierownik grupy seminaryjnej.

Zespół przeprowadził rozmowę z pełnomocnikiem ds. praktyk i zapoznał się z dokumentacją dotyczącą praktyk (w tym losowo wybranych dzienników praktyk). Z przeprowadzonej rozmowy i analizy dokumentów wynika, że opisane w **Raporcie samooceny** cele praktyk, formy realizacji, system kontroli oraz zaliczanie są zgodne z obowiązującymi standardami. W dalszym ciągu należy starannie dobierać zakłady, które istotnie dysponują stosowną bazą i organizacją do jej realizacji.

■ Wymagane standardami praktyki są na wizytowanym kierunku prowadzone w zakładach odpowiednich do realizowanej specjalności. Ich czas trwania jest zgodny z wymaganiami.

3.4. Ocena organizacji studiów

Organizacja studiów opisana jest w Regulaminie Studiów. Zasady organizacji kształtowania reguluje coroczne Zarządzenie Rektora UR dotyczące organizacji roku akademickiego. Podczas wizytacji uzyskano informacje odnośnie tygodniowego obciążenia godzinowego studentów. Obciążenie tygodniowe jest typowe dla tego kierunku studiów. Relacje pomiędzy liczbą godzin wykładów i ćwiczeń są poprawne. Na pierwszym roku liczba wykładów jest w przybliżeniu równa liczbie godzin ćwiczeń co jest typowe dla większości kierunków studiów, natomiast począwszy od roku II liczba godzin ćwiczeń przewyższa liczbę godzin wykładów. Analiza dostarczonych w czasie wizytacji rozkładów zajęć wykazała, że należy dążyć do bardziej równomiernego rozkładu zajęć w poszczególnych dniach tygodnia. I tak np. II rok specjalności **Technika i energetyka** w czwartek realizuje tylko ćwiczenia z *automatyki* w godzinach 11⁴⁵ – 13¹⁵ a po 6 godzinach od 18³⁰ do 20⁰⁰ wykład z *automatyki* przy dużym obciążeniu godzinowym w pozostałe dni tygodnia (od godz. 8⁰⁰ do 18³⁰) oprócz piątku (języki – od 8⁰⁰ do 13⁰⁰). Należy zatem dążyć do stosownych zmian w bardziej równomiernym rozkładzie zajęć w ciągu dnia jak i całego tygodnia. Studenci mają pewien wpływ na rozkład zajęć.

3.5. Ocena hospitowanych zajęć dydaktycznych

Zespół wizytował sporą liczbę różnorodnych zajęć, zapoznając się zarówno ze sposobem ich prowadzenia, oraz poziomem i wymaganiami, jak również oceniając bazę dydaktyczną kierunku **technika rolnicza i leśna**. Szczegółowe informacje dotyczące hospitowanych zajęć dydaktycznych zawarto w **Załączniku Nr 4**. Hospitowane zajęcia odbywały się zgodnie z rozkładem zajęć, prowadzone były przez osoby wykazane w rozkładzie. Sale dydaktyczne i pracownie były dostosowane do rodzaju prowadzonych zajęć (liczba miejsc, wyposażenie w pomoce audiowizualne, oświetlenie, aparatura, itd.). Realizowano treści właściwe do przedmiotów, na poziomie studiów wyższych. Poziom zajęć był przynajmniej dobry.

Wnioski

Plany realizowanych inżynierskich studiów pierwszego stopnia (7-semestralnych) oraz magisterskich studiów drugiego stopnia (3-semestralnych), stacjonarnych i niestacjonarnych, opartych na standardach określonych w *rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki* (Dz. U. Nr 164, poz. 1166 z późn. zm.) są generalnie zgodne z tymi standardami. Zawierają odpowiednią ogólną liczbę godzin zajęć, odpowiednią liczbę godzin zajęć w poszczególnych grupach przedmiotów, zawierają wymagane standardami treści nauczania. Zaplanowano stosowną liczbę zajęć aktywnych i praktyk. Poprzez specjalności zapewniono wymagane standardami minimum 30% treści nauczania do wyboru przez studentów. Analiza tych planów i programów wskazała, że zakładane cele kształcenia oraz kompetencje absolwentów powinny zostać osiągnięte, także te związane ze specjalnościami. Plany realizowanych ostatni rok jednolitych pięcioletnich stacjonarnych studiów magisterskich oraz czteroletnich niestacjonarnych studiów inżynierskich są zgodne z zapisami *rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 18 kwietnia 2002 r. w sprawie określenia standardów nauczania dla poszczególnych kierunków studiów i poziomów kształcenia* (Dz. U. Nr 116, poz. 1004 z późn. zm.). Zawierają odpowiednią ogólną liczbę godzin zajęć, odpowiednią liczbę godzin zajęć w poszczególnych grupach przedmiotów, oraz wymagane standardami treści

nauczania.

Plany studiów niestacjonarnych realizowanych w Zamiejscowym Ośrodku Dydaktycznym w Milówce, odpowiednio 7-semestralnych (1, 2 i 3 rok) i 8- semestralnych (4 rok) są identyczne jak tych w siedzibie Uczelni i spełniają wymagania odpowiednich standardów nauczania.

Analizy i stosownej korekty wymaga specjalności **technika i energetyka**.

Postępowanie rekrutacyjne jest zgodne z uregulowaniami prawnymi. Problemem jest raczej wypełnienie limitów lub zapewnienie odpowiedniej liczby przyjętych aby studia II stopnia czy niestacjonarne uruchomić.

Istnieje system przenoszenia osiągnięć studenta oparty na punktach ECTS. Większa znacznie niż wymagają standardy łączna liczba punktów uzyskiwanych na studiach I i II stopnia wymaga analizy i ewentualnej korekty.

Prace inżynierskie w zdecydowanej większości mieściły się w obrębie kierunku i były na przyzwoitym poziomie. W zdecydowanej większości nie miały jednak charakteru inżynierskiego. Wymaga to zmiany. Prace magisterskie były bardzo różnorodne, mieściły się w obrębie kierunku. W zdecydowanej większości miały charakter badawczy. Były na ogół na dobrym poziomie. Egzaminy dyplomowe, zwłaszcza inżynierskie powinny zdecydowanie lepiej weryfikować wiedzę kierunkową absolwenta.

Stosowane metody dydaktyczne są właściwe, różnorodne i trafnie dobrane. Kształcenie na odległość dotyczy studentów niestacjonarnych, jest prawidłowo realizowane.

Wymagane standardami praktyki są prowadzone, w zakładach odpowiednich do realizowanej specjalności. Ich czas trwania jest zgodny z wymaganiami.

Hospitowane zajęcia odbywały się zgodnie z rozkładem zajęć. Sale dydaktyczne i pracownie były dostosowane do rodzaju prowadzonych zajęć (liczba miejsc, wyposażenie w pomoce audiowizualne, aparatura, itd.). Realizowano treści właściwe do przedmiotów, na poziomie studiów wyższych. Poziom zajęć był przynajmniej dobry.

Część III. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia

1. Opis i ocena wewnętrznych procedur zapewnienia jakości kształcenia

Uczelniany system zapewnienia jakości kształcenia wprowadzony został stosunkowo niedawno Zarządzeniami Rektora UR w Krakowie: Nr 15/2007 z 30.05.07 (w sprawie wprowadzenia systemu), Nr 16/2007 z 30.05.07 (w sprawie hospitacji zajęć) i Nr 17/2007 z 30.05.07 (w sprawie oceny przez studentów zajęć oraz zasięgania opinii absolwentów) i wszedł w życie z rozpoczęciem roku akademickiego 2007/2008. System obejmuje **monitorowanie standardów kształcenia** (analiza i ocena zgodności programów kształcenia ze standardami kształcenia na kierunku, dobór kadry nauczającej z dorobkiem naukowym lub/i dydaktycznym z zakresu kierunku, obsada zajęć - głównie wykładów przez samodzielnych nauczycieli akademickich); **oceny przebiegu procesu kształcenia** (analiza dokumentacji obejmującej charakterystykę kierunku, sylwetkę absolwenta, program i plan studiów, sylabusy, praktyki, punkty kredytowe, wymagania egzaminacyjne, w tym dyplomowe oraz określającej tryb i sposób hospitacji zajęć dydaktycznych); **ocenę warunków prowadzenia zajęć oraz wyposażenia sal dydaktycznych** (na podstawie dokumentacji oraz wizytacji zajęć i dotyczy wszystkich typów pomieszczeń dydaktycznych, ich wyposażenia, w tym w środki audiowizualne oraz dostęp studentów do komputerów,

biblioteki i czytelnie, ale i dostęp studentów do komputerowych baz danych i katalogów) oraz **ocenę dostępności informacji na temat kształcenia**.

Na wizytowanym Wydziale powołano Pełnomocnika Dziekana Wydziału ds. Jakości Kształcenia którego zdania zostały określone przez Dziekana i przekazane w formie pisemnej. Obejmują one organizowanie i współuczestniczenie w hospitacjach zajęć dydaktycznych oraz podsumowanie ich wyników, a także analizę wyników ankiet oceny przez studentów zajęć dydaktycznych (oceny zbiorcze dotyczące prowadzącego zajęcia). Działanie Pełnomocnika jest wspierane przez kierowników jednostek, Dziekana i Komisję Dydaktyczną.

Wyniki hospitacji przedstawione są w formie ujednoliconego protokołu, obejmującego opis rodzaju zajęć, realizowanej tematyki, nazwisko prowadzącego zajęcia i nazwę przedmiotu, skład komisji hospitacyjnej oraz szczególnie uwagi i wnioski końcowe dotyczące przebiegu i oceny zajęć. Hospitujący jest zobowiązany omówić wyniki z hospitowanym. Dokument ma charakter poufny.

Ankiet o zajęciach są anonimowe i dobrowolne, dla studentów ostatniego roku jednolitych studiów magisterskich są w formie pisemnej, zaś dla wszystkich pozostałych studentów (którzy funkcjonują w systemie USOS) formę elektroniczną. Ankieta wypełniana jest na zakończenie kursu, obejmuje zaledwie 5 pytań (atrakcyjność zajęć, sprecyzowanie wymagań wobec studentów, umiejętność przekazywania wiedzy przez prowadzącego, terminowość i punktualność oraz wykorzystanie czasu zajęć; komunikatywność między prowadzącym a studentami) i nie w pełni jednak daje możliwość kompleksowej oceny (uwzględniając nawet możliwość wpisywania komentarzy). Wymaga metodycznego doskonalenia. Absolwenci mają także możliwość anonimowo i dobrowolnie wyrażać za pomocą ankiety opinię o programie nauczania, kadrze nauczającej, organizacji kształcenia i osiągniętych efektach. Pełnomocnik Dziekana opracowuje oceny zbiorcze dotyczące prowadzącego zajęcia, według ustalonego jednolitego wzoru obowiązującego w całej Uczelni. Pełna dokumentacja ocen znajduje się w posiadaniu Pełnomocnika, zaś raporty i protokoły sporządzane są po zakończeniu kolejnego semestru i przekazywane są Dziekanowi, następnie są analizowane na RW celowo poświęconej jakości kształcenia i dydaktyce. Na przykład w sprawozdaniu z roku akad. 2008/2009 (datowane 20.08.09) przedstawiono wyniki ankietyzacji (7960 ankiet studenckich dotyczących 58 osób, 60 wykładów, 72 ćwiczenia) i hospitacji (14 hospitacji, 3 wykłady, 2 ćwiczenia audytoryjne, 5 laboratoryjnych, 3 projektowe i 1 seminarium). Sprawozdanie to podkreśla niski udział studentów w ankietyzacji elektronicznej (średnio ok. 15% studentów) co wpływa na małą miarodajność wyników, postuluje konieczność zachęcania studentów do ich wypełniania, podkreśla wiele dodatkowych komentarzy pozytywnych i brak komentarzy budzących niepokój. Podkreśla konieczność doskonalenia systemu, w tym opracowanie harmonogramu hospitacji i być może powrót do ankiet pisemnych (łatwiej wyegzekwować).

Za szczególnie cenne należy podkreślić organizowanie specjalnego posiedzenia Rady Wydziału poświęconego sprawom dydaktycznym (np. w roku akad. 2008/2009 była to Rada Wydziału w dniu 25.03.2009 roku). Podczas tego posiedzenia studenci przedstawili na przykład swój własny raport (27 stron) obejmujący analizę jednolitych studiów magisterskich na wizytowanym kierunku. Obejmował on analizę sekwencji przedmiotów, zgodności przedmiotów z wymaganiami (standardów) dla kierunku (w tym np. wskazano pewne braki dotyczące treści z zakresu techniki leśnej), liczby godzin poszczególnych przedmiotów, związku tematyki z kursów z inżynierią rolniczą, powtarzania treści w różnych przedmiotach (szczegółowe mapowanie) oraz uwagi

personalne. Na tym posiedzeniu przeanalizowano także wyniki ankiet studenckich z ostatniego okresu.

2. Opinie prezentowane na spotkaniach

2.1. Opinie studentów

Studenci wchodzący w skład komisji na rzecz jakości kształcenia mają wpływ na kwestionariusz ankiety, pomagają ją tworzyć. Studenci nie zauważają jednak istotnej poprawy metod pracy większości tych prowadzących, co do których zgłaszali zastrzeżenia; mimo iż ankiety wypełniają co semestr w formie elektronicznej bądź papierowej. Chcieliby znać wyniki prowadzonej ankietyzacji (przynajmniej wyróżniających się pozytywnie). Zauważyli przy tym, iż po przeprowadzeniu ankietyzacji przeprowadzano hospitacje zajęć tych pracowników, którzy ich zdaniem prawdopodobnie mogli zostać ocenieni nisko.

2.2. Opinie pracowników

Trudno było zachęcić do wypowiedzi na ten temat. Stosunek do ankietowej oceny zajęć przez studentów raczej nieufny. Starsi profesorowie oceniają ją „średnio pozytywnie”, woleliby się z tego wycofać upatrując większego pożytku w ankietach wśród absolwentów.

3. Informacja na temat działalności biura karier i monitorowania losów absolwentów

W Uczelni istnieje Biuro Karier i Kształcenia Praktycznego. Prowadzi postępowanie administracyjne w sprawach praktyk studenckich. Wyniki monitorowania losów absolwentów w raporcie samooceny i podczas wizytacji nie przedstawiono.

Wnioski

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia w Uczelni został wprowadzony. Jest oparty na anonimowych ankietach studenckich o kursach, hospitacjach i ankietach wśród absolwentów. Jest stosunkowo młody, wprowadzony od roku akad. 2007/2008. Na Wydziale powołano Pełnomocnika Dziekana ds. Jakości Kształcenia, wspieranego w działaniach przez Komisję Dydaktyczną. Stworzono zręby struktury organizacyjnej systemu. Procedury i zadania są opisane. Nauczyciele akademicki są oceniani w trybie ustawowym. Ankietowanie jest prowadzone systematycznie, choć udział studentów nie jest jak dotąd duży (na poziomie 15%). Studenci skarżą się na brak większych efektów i informacji zwrotnej. Nauczyciele w stosunku do ankiet i ich wyników są nieufni, woleliby ankiety wśród absolwentów. Hospitacje są prowadzone. Wyniki ankiet i hospitacji są analizowane i dyskutowane na Radzie Wydziału. Okresowe przeglądy planów i programów nauczania są prowadzone. W tych kwestiach wypowiadali się szczegółowym raportem również studenci, także w aspekcie adekwatności konstrukcji programu i planu studiów (np. sekwencja przedmiotów, powtarzanie treści), w kontekście zamierzonych efektów kształcenia (w obrębie inżynierii rolniczej) i oceniania studentów (np. stosowanych form i kryteriów weryfikacji wiedzy oraz oceny wyników kształcenia). Stworzony system wymaga permanentnego stosowania i doskonalenia (np. zakres ankiety o kursach). Za szczególnie cenne należy wskazać poświęcanie dydaktyce specjalnego posiedzenia Rady Wydziału oraz przeprowadzanie poważnych analiz dotyczących jakości kształcenia (raportów) przez studentów.

Studenci są wspierani poprzez konsultacje i udostępnianie materiałów. Ankiet o obsłudze administracyjnej studenci nie wypełniali. Godziny otwarcia dziekanatu oceniono jako

niewystarczające. Wszelkie ważne informacje są dostępne w gablotach, lub/i na stronie internetowej. Celowym wydaje się śledzenie losów absolwentów oraz udział pracodawców w konstruowaniu specjalności oraz planów i programów studiów.

Część IV. Nauczyciele akademicki

1. Ocena kadry, jej rozwoju i prowadzonej polityki kadrowej

Na Wydziale Inżynierii Produkcji i Energetyki zatrudnionych jest 69 nauczycieli akademickich w pełnym wymiarze czasu pracy, w tym 15 profesorów tytularnych, 12 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego, 40 ze stopniem naukowym doktora oraz 2 magistrów. Dla 68 nauczycieli akademickich (ponad 97 %) Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy. Wyraźny trzon ogółu kadry Uczelni stanowią osoby ze stopniem naukowym doktora (ponad 57 %). Profesorowie stanowią prawie 23 %, a doktorzy habilitowani powyżej 17 %. Szczegółowe dane o liczbie nauczycieli akademickich jednostki w poszczególnych grupach zawiera tabela 3. W nawiasach podano dane dotyczące nauczycieli akademickich zaliczonych przez Zespół do minimum kadrowego.

Tabela nr 3

Tytuł lub stopień naukowy albo tytuł zawodowy	Razem	Liczba nauczycieli akademickich, dla których uczelnia stanowi			
		Podstawowe miejsce pracy*		Dodatkowe miejsce pracy*	
		Mianowanie	Umowa o pracę	Umowa o pracę	
				W pełnym wymiarze czasu pracy	W niepełnym wymiarze czasu pracy
Profesor	16 (11)	12 (8)	3 (3)	-	1
Doktor habilitowany	12 (5)	11 (5)	-	1	-
Doktor	40 (19)	32 (18)	8 (1)	-	-
Pozostali	2	2	-	-	-
Razem	70 (35)	57 (31)	11 (4)	1	1

Wydział Inżynierii Produkcji i Energetyki posiada bardzo liczną i stale powiększaną kadrę z zakresu inżynierii rolniczej. Wydział posiada uprawnienia do nadawania stopni naukowych doktora oraz doktora habilitowanego w dziedzinie **nauk rolniczych** w dyscyplinie **inżynieria rolnicza**, odpowiadające wprost ocenianemu kierunkowi **technika rolnicza i leśna**. W tabeli 4 zestawiono liczby stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników jednostki w ostatnich kilku latach (bez 2010 roku, dopiero rozpoczętego). Trzeba wyraźnie podkreślić, że wszystkie te stopnie i tytuły naukowe zostały uzyskane przez pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku **technika rolnicza i leśna**.

Tabela nr 4

Rok	Doktoraty	Habilitacje	Tytuły profesora
2005	4	1	2
2006	2	-	1
2007	5	3	3
2008	3	3	2
2009	2	1	2

Razem	16	8	10
--------------	-----------	----------	-----------

Polityka kadrowa prowadzona przez Wydział jest ze wszech miar słuszną. Dostrzegalny jest regularny rozwój naukowy kadry, nie ma zagrożeń dotyczących rozwoju pracowników. W ostatnich pięciu latach 16 pracowników uzyskało stopień naukowy doktora, 8 stopień naukowy doktora habilitowanego i 8 tytuł naukowy profesora. Istotne jest również, że wszystkie uzyskane przez pracowników Wydziału stopnie i tytuły naukowe są udziałem osób związanych z ocenianym kierunkiem studiów. Znaczący rozwój naukowy w dużej mierze następuje w wyniku prowadzonej polityki kadrowej. Władze dziekańskie zachęcają pracowników do składania wniosków o granty (w roku 2008 pracownicy uzyskali 5 grantów promotorskich, 1 habilitacyjny i 4 własne). W celu przyspieszenia rozwoju doktorom habilitowanym powierza się prowadzenie przewodów doktorskich. Aktywność naukowa jest wyróżniana nagrodami Rektora, a dla osób podejmujących ważne dla gospodarki narodowej tematy badawcze został utworzony fundusz stypendialny Rektora. Na podkreślenie zasługują również podejmowane przez władze dziekańskie działania zmierzające do zatrudniania specjalistów spoza dyscypliny **inżynieria rolnicza**.

W analizowanym okresie Rada Wydziału nadała stopień naukowy doktora 24 osobom, stopień naukowy doktora habilitowanego 9 osobom i wystąpiła z wnioskiem o nadanie 14 osobom tytułu naukowego profesora. Z powyższego wynika, że Rada Wydziału przeprowadziła szereg przewodów doktorskich i profesorskich dla osób spoza Wydziału Inżynierii Produkcji i Energetyki, co należy uznać za działalność wysoce pozytywną.

2. Ocena spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego

W dodatkowym **załączniku Nr IV a** zestawiono wymagania formalne i merytoryczne dotyczące minimum kadrowego, z uwzględnieniem prowadzenia studiów w ośrodku zamiejscowym.

Spełnienie wymagań formalno-prawnych. W teczkach osobowych znajdują się dokumenty pozwalające na uznanie deklarowanych kwalifikacji naukowych. Do minimum kadrowego zostali wliczeni nauczyciele akademicki zatrudnieni w Uczelni na podstawie mianowania albo umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku roku akademickiego (§ 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz.U. Nr 144 poz. 1048, z późn. zm.). Dla wszystkich nauczycieli akademickich wliczonych do minimum kadrowego na bieżący rok akademicki zaplanowano zajęcia dydaktyczne osobiście prowadzone na kierunku studiów i poziomie kształcenia w wymiarze przewidzianym przepisami (§ 8 ust. 3 ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego). Do minimum kadrowego w grupie nauczycieli posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego wliczony jest jeden cudzoziemiec spełniający wymagania § 10 przywołanego rozporządzenia. Oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego pozwoliły na stwierdzenie, że spełnione są warunki art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. **Prawo o szkolnictwie wyższym** (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.).

Wymagania merytoryczne. Na Wydziale jest zatrudnionych 16 profesorów tytularnych (15 z dziedziny **nauk rolniczych** w dyscyplinie **inżynieria rolnicza** i 1 z dziedziny **nauk technicznych**

w dyscyplinie **inżynieria rolnicza**), 12 doktorów habilitowanych (11 doktorów habilitowanych **nauk rolniczych** w dyscyplinie **inżynieria rolnicza** oraz 1 z **nauk rolniczych** w zakresie *teoria zarządzania i planowania*), 40 doktorów (36 doktorów **nauk rolniczych** w dyscyplinie **inżynieria rolnicza**, 2 doktorów **nauk technicznych** i 2 doktorów **nauk ekonomicznych**) oraz 2 asystentów (po studiach magisterskich z informatyki i matematyki).

Do minimum kadrowego wizytowanego kierunku **technika rolnicza i leśna** zaliczono **35 osób**, wszyscy w grupie osób posiadających dorobek w zakresie kierunku studiów, w tym **11 profesorów tytularnych**, 5 doktorów habilitowanych i 19 doktorów. Wydział spełnia zatem ze sporym nadmiarem wszystkie ilościowe wymagania kadrowe do prowadzenia wizytowanego kierunku studiów na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, biorąc także pod uwagę zwiększone wymagania z uwagi na prowadzenie części zajęć dydaktycznych na studiach pierwszego stopnia w ZOD w Milówce. Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe reprezentują szerokie spektrum komplementarnych specjalności obejmujących tematykę kierunku **technika rolnicza i leśna**, reprezentują wszystkie specjalności realizowane na tym kierunku kształcenia (mechanizacja produkcji roślinnej, w tym ogrodniczej, mechanizacja produkcji zwierzęcej, technika motoryzacyjna i energetyka, infrastruktura techniczna obszarów wiejskich, informatyka w inżynierii rolniczej, technika i infrastruktura przemysłu spożywczego, odnawialne źródła energii itd.), w tym także oferowane na wizytowanym kierunku. Wykaz nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe wizytowanego kierunku umieszczono w **Załączniku Nr 5**.

■ Wydział spełnia ze sporym nadmiarem wszystkie ilościowe wymagania kadrowe do prowadzenia wizytowanego kierunku studiów. Minimum kadrowe reprezentuje szerokie spektrum komplementarnych specjalności obejmujących tematykę kierunku **technika rolnicza i leśna**.

3. Relacji między liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum a liczbą studentów

Stosunek liczby pracowników stanowiących minimum kadrowe dla kierunku (**35 osób**), do liczby studentów tego kierunku (**503 studentów**) jest **bardzo korzystny**, i wynosi **1:14**, kilkakrotnie przekracza ilościowe wymagania formalno-prawne do prowadzenia kierunków inżynierskich (1:80). Spełnione są wymagania §11 pkt. 8 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia.

4. Ocena obsady zajęć dydaktycznych

Wydział dysponuje bardzo liczną kadrą z dziedziny **nauk rolniczych** z dyscypliny **inżynieria rolnicza** bezpośrednio związanej z wizytowanym kierunkiem. Zdecydowaną większość zajęć dydaktycznych na tym kierunku prowadzą nauczyciele akademicki zaliczeni do jego minimum kadrowego (ponad 75%). Prowadzone przez nich zajęcia z reguły są zgodne z ich specjalnościami naukowymi i posiadanymi kwalifikacjami i dorobkiem naukowym. Profesorowie tytularni i doktorzy habilitowani w ramach pensum dydaktycznego prowadzą wykłady. Wśród tej grupy znajdują się znani w kraju i zagranicą specjaliści w zakresie realizowanych na kierunku specjalności (por. dodatkowy **załącznik Nr IV a**). Oprócz nauczycieli zaliczanych do minimum kadrowego, zajęcia dydaktyczne są prowadzone przez nauczycieli akademickich Wydziału i spoza niego (w tym 8 profesorów tytularnych i 6 doktorów habilitowanych), zgodnie z posiadanym

dorobkiem. Analizy i stosownych korekt wymaga jednak duża liczba prowadzonych przedmiotów przez niektórych nauczycieli akademickich oraz duże obciążenia zajęciami niektórych nauczycieli akademickich. Pewnej analizy wymagają także kompetencje kilku osób do prowadzonych przez nich zajęć z uwagi na brak publikowanych prac z tego zakresu. Szczegółowe uwagi zawiera **załącznik Nr IV b**.

5. Opinie nauczycieli akademickich w czasie dyskusji spotkań z zespołem oceniającym

Wypowiedzi dotyczyły kwestii poruszonych przez ekspertów dotyczących koncepcji kształcenia, w tym ograniczonego do minimum (określonego w standardach) drugiego członu kierunku – techniki leśnej, sporego rozdrobnienia przedmiotów, wyjazdów zagranicznych (a w tym kontekście nauczania języków obcych – studenci boją się, że sobie nie poradzą) oraz małej oferty w językach obcych. Dyskusja nie była zbyt ożywiona. Wprowadzenie w nazwie wizytowanego kierunku techniki leśnej uważają za wymuszone i niewłaściwe dla kierunku. Ankietową ocenę zajęć przez studentów oceniają „średnio pozytywnie”, woleliby się z tego wycofać upatrując większego pożytku w ankietach wśród absolwentów. Odniesiono się także do uprzedniej oceny warunkowej na studiach niestacjonarnych, co wspominają niemile i co było dla Wydziału kosztowne (umniejszenie dotacji na Uczelni). Pośród innych wypowiedzi warto odnotować uwagi o dużej konkurencyjności na rynku edukacyjnym, szukaniu oszczędności w uczelniach, zmniejszaniu się liczby chętnych do studiowania w trybie niestacjonarnym (w skali Uczelni corocznie ok. 10% mniej).

6. Ocena prowadzonej dokumentacji osobowej nauczycieli akademickich

Teczki osobowe nauczycieli akademickich prowadzone są w sposób poprawny, spełniają wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika (Dz. U. Nr 62, poz. 286 z późn. zm.). We wszystkich teczkach znajdują się dokumenty zgromadzone w związku z ubieganiem się o zatrudnienie, dokumenty dotyczące nawiązania stosunku pracy i przebiegu zatrudnienia. Dokumentacja prowadzona jest starannie, w porządku chronologicznym. Kopie dokumentów znajdujących się w aktach poświadczane są za zgodność z oryginałem. W niektórych teczkach brak jest wykazów zgromadzonych dokumentów.

Wszyscy zaliczeni do minimum kadrowego nauczyciele akademicy posiadają aktualne orzeczenia lekarskie oraz zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Akty mianowania oraz umowy o pracę podpisane po wejściu w życie ustawy **Prawo o szkolnictwie wyższym** zawierają wymagane prawem elementy. Uczelnia stosuje wzór oświadczenia stanowiący Załącznik nr 2 do Uchwały Nr 828/2008 Prezydium PKA z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie kryteriów oceny spełnienia wymagań w zakresie minimum kadrowego, na poziomie studiów I i II stopnia (z późn. zm.).

Uwagi szczegółowe do oceny prowadzonej dokumentacji osobowej nauczycieli akademickich zawarto w dodatkowym **Załączniku Nr IV c**.

Wnioski

Wydział Inżynierii Produkcji i Energetyki Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie spełnia wszystkie wymagania kadrowe określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144, poz. 1048 z późn. zm.), aby prowadzić kierunek **technika rolnicza i leśna** na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich. Spełnione są z bardzo dużym nadmiarem ilościowe i merytoryczne wymagania minimum kadrowego (biorąc także pod uwagę zwiększone wymagania z uwagi na prowadzenie studiów inżynierskich ZOD w Miłówce), zarówno w grupie profesorów i doktorów habilitowanych jak i w grupie doktorów. Do minimum kadrowego zaliczono 35 osób, z których wszystkie posiadają dorobek w zakresie wizytowanego kierunku. Minimum kadrowe reprezentuje łącznie wyraźnie zróżnicowanie specjalnościowe, są osoby posiadające znaczący dorobek z zakresu oferowanych specjalności dyplomowania. Bardzo korzystna jest proporcja liczby osób stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów (1:14). Potrzebna jest jednak analiza i stosowna korekta prowadzenia przez niektórych nauczycieli akademickich dużej liczby przedmiotów, dużego obciążenia zajęciami niektórych nauczycieli, oraz braku kompetencji pewnej liczby osób do prowadzonych przez nich zajęć.

Część V. Działalność naukowa i współpraca międzynarodowa

1. Ocena działalności naukowej

Wydział Inżynierii Produkcji i Energetyki posiada I kategorię przyznaną w dniu 30 czerwca 2006 roku przez Komisję Badań na rzecz Rozwoju Nauki Rady Nauki i zatwierdzoną przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Nauczyciele akademicki prowadzą badania o charakterze zarówno teoretycznym, jak i aplikacyjnym. Działalność naukową jednostki w latach 2006 – 2008 **scharakteryzowano w Załączniku Nr 6** (na podstawie danych przedstawionych w **Raporcie samooceny**) W tym okresie realizowali 6 wieloletnich tematów badawczych w ramach działalności statutowej i 6 tematów w ramach badań własnych oraz uzyskali 14 grantów (9 promotorskich, 1 habilitacyjny i 4 własne). Główne kierunki badań dotyczą: właściwości fizycznych materiałów roślinnych w aspekcie jakości, problemów energetyki konwencjonalnej i niekonwencjonalnej, proekologicznego użytkowania gleby ze szczególnym uwzględnieniem rolnictwa precyzyjnego, efektywności postępu naukowo-technicznego w rolnictwie, ekologicznej i proekologicznej technologii uprawy na jakościowe i ilościowe cechy plonu ziemniaka, technicznej infrastruktury wsi, pozyskiwania i przetwarzania produktów roślinnych i zwierzęcych, technicznego wyposażenia wsi, doskonalenia metod badawczych w inżynierii rolniczej. Prowadzone badania mają ścisły i bezpośredni związek z kierunkiem **technika rolnicza i leśna**. Analizując dorobek naukowy pracowników należy podkreślić zwłaszcza aktywność w publikowaniu swoich prac w czasopiśmie recenzowanych. Zdecydowana większość opublikowanych prac dotyczy bezpośrednio ocenianego kierunku kształcenia. Związanych z wizytowanym kierunkiem było w tym okresie łącznie 341 publikacji o zasięgu co najmniej krajowym, 18 monografii lub rozdziałów w monografiach oraz 8 publikacji z tzw. listy filadelfijskiej. Wydział nie pozyskał w ostatnim czasie funduszy z programów

międzynarodowych oraz na badania zlecone, nie uzyskano także patentów. Nakłady na badania własne w latach 2006 – 2008 nieznacznie wzrastały, natomiast na działalność statutową ulegały nieznacznemu zmniejszaniu. Łączne nakłady na badania własne wyniosły 784 tys. zł, a na działalność statutową 2 562 tys. zł. Z przedstawionych danych zawartych w **Raporcie samooceny** wynika, że wszystkie środki finansowe były przeznaczane na badania związane z ocenianym kierunkiem, gdy tymczasem Wydział prowadzi także drugi kierunek kształcenia – **zarządzanie i inżynieria produkcji**.

W latach 2006 – 2009 Wydział zorganizował 17 konferencji naukowych, w tym 4 o zasięgu międzynarodowym. Część organizowanych konferencji ma charakter cykliczny, np. **Inżynieria rolnicza – osiągnięcia i problemy, Postęp naukowo-techniczny i organizacyjny w rolnictwie, Infrastruktura i ekologia terenów wiejskich**. Organizowane konferencje naukowe są tematycznie związane z kierunkiem **technika rolnicza i leśna**.

Na podkreślenie zasługuje polityka kadrowa władz Wydziału, efektem której jest ciągły i systematyczny rozwój naukowy własnej kadry. W latach 2005 – 2009 aż 16 pracowników uzyskało stopień naukowy doktora, 8 stopień naukowy doktora habilitowanego i 8 tytuł naukowy profesora.

Za osiągnięcia naukowe pracownicy są wyróżniani nagrodami Rektora, odznaczeniami państwowymi i resortowymi.

2. Ocena studenckiego ruchu naukowego

Na Wydziale Inżynierii Produkcji i Energetyki w ramach działalności studenckiego ruchu naukowego dość prężnie działa koło naukowe: **Techniki rolniczej**. W kole naukowym funkcjonuje 7 sekcji, co umożliwia udział studentów w badaniach zgodnie ze swoimi zainteresowaniami. Każda z sekcji, podobnie jak koło naukowe, posiada opiekuna naukowego. Koło może liczyć i uzyskuje wsparcie od strony władz Wydziału, które udostępniają studentom bazę dydaktyczną. Część środków na działalność członkowie sekcji pozyskują poprzez szukanie sponsorów. Studenci włączają się w prace zespołów prowadzących badania naukowe. Efektem udziału studentów w badaniach naukowych w ostatnich trzech latach (2007 – 2009) jest opublikowanie 6 artykułów w recenzowanych czasopismach krajowych oraz wygłoszenie 8 referatów na studenckich konferencjach naukowych. Działalność naukowa wspierana jest we właściwym stopniu.

3. Ocena współpracy międzynarodowej, wymiany studentów i kadry naukowo-dydaktycznej

W ramach umów zawartych przez Uczelnię z ośrodkami zagranicznymi, Wydział Inżynierii Produkcji i Energetyki współpracuje z uniwersytetami i instytutami badawczymi z Czech, Słowacji, Ukrainy, Francji i Rosji. W latach 2007 – 2009 w wyjazdach zagranicznych uczestniczyło 12 nauczycieli, w tym 6 z cyklem wykładów. W tym samym okresie 10 uczonych zagranicznych przebywało na Wydziale Inżynierii Produkcji i Energetyki.

W tym samym okresie 7 studentów w ramach programu **Erasmus** odbywało studia w uniwersytetach zagranicznych (4 w Czechach i 3 w Słowacji). W bieżącym roku akademickim 2 studentów podjęło studia w Turcji. Ponadto 90 studentów Wydziału wizytowało gospodarstwa rolne w Czechach, a 2 studentów uczestniczyło w międzynarodowej studenckiej konferencji naukowej, podczas której wygłosili referat z prowadzonych przez siebie badań. Natomiast z zagranicy Wydział przyjął 40 studentów, w tym 6 podjęło studia, 30 na praktykę, 4 uczestniczyło

w uczelnianej bądź wydziałowej sesji kół naukowych. W ramach współpracy międzynarodowej Wydział uczestniczy w realizacji 40 tematów badawczych z ośrodkami w Czechach, Ukrainie, Francji, Słowacji i Rosji. W **załączniku Nr 7** zestawiono tematy prac naukowych i dydaktycznych realizowanych wspólnie z ośrodkami zagranicznymi. Natomiast niedosyt może budzić niezbyt duża liczba wspólnych publikacji z tych prowadzonych przecież wspólnie badań.

Wnioski

Wydział Inżynierii Produkcji i Energetyki ma znaczącą pozycję naukową (I kategoria). Nauczyciele akademicki zaliczeni do kierunku **technika rolnicza i leśna** posiadają znaczący dorobek naukowy ściśle związany z tym kierunkiem. Swoje prace publikują w czasopismach recenzowanych, w tym w tytułach z tzw. listy filadelfijskiej. Działalność naukowa studentów wspierana jest we właściwym stopniu. Koło naukowe działa dość prężnie. Jego członkowie uczestniczą w badaniach i studenckich konferencjach naukowych, a wymiernym efektem tej działalności są publikacje i referaty. Pozytywnie należy ocenić współpracę międzynarodową w zakresie wspólnych badań, jak również wymiany studentów i kadry naukowo-dydaktycznej. Niedosyt może budzić niewielka liczba wspólnych publikacji z tych wspólnych badań.

Część VI. Baza dydaktyczna

1. Ocena bazy w siedzibie Uczelni dla potrzeb naukowych i dydaktycznych kierunku

Wydział Inżynierii Produkcji i Energetyki posiada swoje pomieszczenia dydaktyczne w kilku budynkach zlokalizowanych na zamkniętym terenie w Krakowie przy ul. Balickiej 116 B. Na bazę dydaktyczną składają się 2 aule (o liczbie miejsc 125 i 150), 13 sal ćwiczeniowych, 4 sale komputerowe i 11 laboratoriów. Są one należycie wyposażone i utrzymane. Zapewniają nie tylko pełną realizację standardów kształcenia na kierunku **technika rolnicza i leśna**, ale umożliwiają także kształcenie specjalistów na odpowiednio wysokim poziomie. Baza umożliwia także prowadzenie zaawansowanych badań naukowych (Wydział posiada I kategorię).

W salach ćwiczeniowych, o liczbie miejsc od 15 do 50, odbywają się ćwiczenia audytorijne, seminaria i wykłady dla grup specjalistycznych. Wszystkie te sale ćwiczeniowe są wyposażone w niezbędny sprzęt audiowizualny. W pomieszczeniach laboratoryjnych zgromadzono stosowną aparaturę badawczą. Jest ona wykorzystywana w prowadzeniu zajęć dydaktycznych, wykonywaniu prac dyplomowych oraz w realizowanych pracach naukowych przez nauczycieli akademickich, a także przez studentów zrzeszonych w kole naukowym. Należy podkreślić, że poszczególne laboratoria dysponują nowoczesną aparaturą badawczą, jak na przykład: kamera termowizyjna, mikrotom, wizualizer, wyciśniarka oleju, analizator IROX Diesel, reometr RHEOLAB QC, spektrofotometr, robot Fanuc S-40 i F z kontrolerem RJ-2 i wiele innych. Wydział posiada halę maszynową z zestawem podstawowych maszyn rolniczych. Baza komputerowa w pełni zabezpiecza kształcenie i badania na kierunku **technika rolnicza i leśna**. Na Wydziale są 4 pracownie komputerowe wyposażone po 16 stanowisk, przeznaczone do kształcenia studentów. Ponadto, na Wydziale znajduje się 5 stanowisk komputerowych z nieograniczonym dostępem dla studentów. Wydział posiada dostęp do Internetu (łącza Wi-Fi). Zasoby biblioteczne z zakresu szeroko rozumianej techniki rolniczej i leśnej są dostępne zarówno w formie drukowanej,

jak i poprzez bazy danych. Zbiory są uzupełniane. Liczba egzemplarzy jest generalnie wystarczająca. Zbiory są udostępniane zarówno w Bibliotece Głównej jak i jej Oddziale, znajdującym się w bardzo nowoczesnym budynku Wydziału Technologii Żywności w sąsiedztwie Wydziału Inżynierii Produkcji i Energetyki. Udostępniane dla techniki rolniczej i leśnej zbiory tylko w Oddziale Biblioteki Głównej liczą około 8 tysięcy książek i 23 tytuły prenumerowanych czasopism, w tym 6 zagranicznych.

Wydaje się, że potrzebna jest na Wydziale stosowna sala do posiedzeń Rady Wydziału. Byłoby także korzystne, aby studenci mogli choćby tylko częściowo korzystać z sal dydaktycznych sąsiadującego, nowoczesnego obiektu innego Wydziału.

2. Obiekty dydaktyczne, socjalnych i sportowych, w tym ich wyposażenie w opinii studentów

Baza rekreacyjna i sportowa jest przez studentów oceniana pozytywnie. Studenci Wydziału mogą korzystać z bazy rekreacyjnej i sportowej Uczelni podczas zajęć z *wychowania fizycznego* oraz jako członkowie sekcji sportowych Akademickiego Związku Sportowego. W skład bazy rekreacyjnej i sportowej Uniwersytetu Rolniczego wchodzi: boisko asfaltowe na terenie kampusu, sala gimnastyczna przy al. Mickiewicza oraz dwie siłownie. Do **bazy noclegowej i gastronomicznej** studenci nie zgłaszają zastrzeżeń, jest oceniana pozytywnie. Przydzielanie miejsc w domach studenckich następuje zgodnie z art. 185 Ustawy. Uczelnia dysponuje ok. 1550 miejscami w czterech domach studenckich Uniwersytetu Rolniczego oraz 510 miejscami na osiedlu Złota Jesień i w miasteczku Akademii Górniczo- Hutniczej. Koszt zamieszkania w Domu Studenta wynosi średnio 300 zł. i zależy od lokalizacji oraz liczby współlokatorów. Uczelnia prowadzi dwie stołówki. Na Wydziale funkcjonuje bufet, gdzie zakupić można posiłki i napoje. Możliwe jest **studiowanie osób niepełnosprawnych** ruchowo. Budynki Wydziału są przystosowane dla studentów z dysfunkcją ruchu – nie występują bariery architektoniczne, zamontowane są podjazdy o odpowiednim kącie nachylenia oraz windy, większość drzwi jest wystarczająco szeroka. Brakuje za to materiałów audiowizualnych przeznaczonych dla osób niedowidzących bądź niedosłyszących.

3. Baza dydaktyczna Zamiejscowego Ośrodka Dydaktycznego w Milówce

Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny w Milówce koło Żywca utworzono na podstawie Uchwały 83/2003 Senatu Akademii Rolniczej w Krakowie w dniu 19.12.2003 roku. W ZOD w Milówce realizowane są wyłącznie studia niestacjonarne pierwszego stopnia (inżynierskie). Obecnie w ZOD w Milówce studiuje 81 osób (I rok – 20 osób, II rok – 13 osób, III rok – 27 osób, IV rok – 21 osób). Ośrodek funkcjonuje na bazie Górskiej Stacji Badawczej Instytutu Inżynierii Rolniczej, a zajęcia z przedmiotów podstawowych i wykłady realizowane są w pomieszczeniach Gimnazjum w Milówce, w Zespole Szkół Ogólnokształcących oraz Zespole Szkół Ekonomiczno-Rolniczych w Milówce. Z kolei zajęcia z przedmiotów kierunkowych realizowane są w Zespole Szkół Rolniczych w Żywcu-Moszczenicy. Zgodnie z wymaganiami przynajmniej trzecia część zajęć realizowana jest w siedzibie Uczelni w Krakowie, z przedmiotów specjalistycznych, szczególnie tych, do prowadzenia których wymagana jest specjalistyczna aparatura laboratoryjna, realizowanych jest w obiektach Wydziału.

Stwierdzono podczas wizytacji, że Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny w Milówce dysponuje dobrą bazą lokalową (sale wykładowe i ćwiczeniowe) wyposażoną w środki audiowizualne (rzutniki pisma, projektory multimedialne, kserografy) oraz trzy dobre pracownie komputerowe

(wszystkie pracujące w sieci, z dostępem do Internetu), i wystarczający dostęp do komputerów oraz sieci poza zajęciami. Studenci mają dostęp do hali maszyn i oddzielnych pomieszczeń dydaktycznych wyposażonych we w miarę nowe maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze (począwszy od podstawowej uprawy roli, kończąc na maszynach do zbioru ziemiopłodów oraz kilku nowych ciągników rolniczych) oraz do warsztatu mechanicznego. Dysponuje także pomieszczeniami biurowymi (Dziekanat z zapleczem), wystarczającym zapleczem socjalnym oraz dostępem do zbiorów bibliotecznych. Biblioteka wymaga jednak istotnego doposażenia z zakresu techniki rolniczej i leśnej w zbiory podręczników i skryptów zalecanych w sylabusach przedmiotów oraz podstawowe czasopisma. Konieczne jest także doposażenie laboratorium chemicznego (stoły laboratoryjne oraz nowocześniejsza aparatura).

Szersze informacje o bazie dydaktycznej ZOD w Milówce zawiera dodatkowy **Załącznik Nr VI a Wnioski**

Stwierdzono, że istniejąca baza materialna w siedzibie Wydziału Inżynierii Produkcji i Energetyki umożliwia w pełni prowadzenie procesu dydaktycznego na kierunku **technika rolnicza i leśna** na poziomie studiów inżynierskich i magisterskich. Spełnione są w tym zakresie wszystkie wymagania rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne Uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144, poz. 1048 z późn. zm.).

Baza dydaktyczna Zamiejscowego Ośrodka Dydaktycznego w Milówce jest wystarczająca do prowadzenia wykładów, ćwiczeń audytoryjnych i części zajęć praktycznych, spełnia także wymagania zapisane w § 2 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 marca 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków tworzenia i funkcjonowania filii, zamiejscowej podstawowej jednostki organizacyjnej oraz zamiejscowego ośrodka dydaktycznego uczelni (Dz. U. Nr 69 poz. 459), w pełni w zakresie dostępu do komputerów i sieci Internet oraz w minimalnie wymaganym stopniu w zakresie dostępu do podstawowego księgozbioru. Zbiory biblioteczne wymagają istotnego uzupełnienia. Doposażenia wymaga także laboratorium chemiczne.

Część VII. Sprawy studenckie

1. Spraw studenckie, działalności samorządu i organizacji, współpraca z władzami

Uczelniany **Samorząd Studencki**. Obowiązujący regulamin Samorządu Studenckiego został przyjęty na posiedzeniu Senatu dnia 29.11.1991. Studenci mają swoją reprezentację w Senacie Uczelni na poziomie 20% składu: wśród 50 członków Senatu jest łącznie 10 przedstawicieli studentów i doktorantów. Został zatem spełniony wymóg art. 61 ust. 3 ustawy **Prawo o szkolnictwie wyższym**. Powołana Uczelniana Rada Samorządu Studentów uczestniczy w działalności Porozumienia Samorządów Studentów Uczelni Rolniczych oraz Porozumienia Samorządów Studentów Uczelni Krakowa. Studenci wchodzi w skład komisji rektorskich i senackich, w tym dyscyplinarnych, na rzecz jakości kształcenia oraz stypendialnych. Organy samorządu studenckiego nie decydują jednak w sprawach rozdziału środków finansowych przeznaczonych przez organy Uczelni na cele studenckie, co nie jest zgodnie z art. 202 ust. 6 przywołanej ustawy. Organem **Samorządu Wydziałowego** jest Wydziałowa Rada Samorządu Studenckiego. Wśród 43 członków Rady Wydziału jest 8 przedstawicieli studentów, co stanowi

18,6%. Nie jest zatem spełniony wymóg art. 67 ust. 4 przywoływanej ustawy. Nie został także przedstawiony dokument potwierdzający opiniowanie przez wydziałowy organ samorządu studenckiego wprowadzanych programów studiów. Samorząd posiada swoje biuro, w którym jest komputer z dostępem do Internetu, drukarka, co oceniane jest pozytywnie.

■ Uczelnia i Wydział zapewniają warunki do wypełniania ustawowych obowiązków przez samorząd studencki. Skład rady Wydziału wymaga korekty. Dostosowania do zapisów ustawowych wymaga także sposób rozdziału środków finansowych przeznaczonych na cele studenckie.

2. Ocena system pomocy materialnej i socjalnej oferowanej studentom wizytowanej jednostki

Zasady przyznawania pomocy materialnej są jasno określone - podane do wiadomości studentom. W roku akademickim 2009/2010 na Wydziale przyznana dla studentów wizytowanego kierunku 102 stypendia socjalne i tyleż żywieniowych (w tym 14 dla studentów studiów niestacjonarnych) - średniej wysokości odpowiednio 252 zł i 77 zł, 64 stypendia mieszkaniowe (tylko dla studentów stacjonarnych) - średniej wysokości 80 zł, 65 stypendiów za wyniki w nauce (w tym 21 dla studentów studiów niestacjonarnych) -średniej wysokości 383 zł, 1 sportowe w wysokości 390 zł oraz 8 specjalnych (w tym 3 dla studentów studiów niestacjonarnych - średniej wysokości 375 zł. Przyznano także 15 zapomóg (w tym 4 dla studentów studiów niestacjonarnych) w średniej wysokości 580 zł. W domach studenckich został zapewniony odpowiedni standard.

■ Uczelnia zapewnia studentom wystarczającą opiekę socjalną i materialną.

3. Opinie studentów prezentowane w czasie spotkania z zespołem oceniającym

Zespół spotkał się (18.03.10, godz. 13⁰⁰) ze sporą grupą ok. 40 studentów, głównie z pierwszego roku studiów drugiego stopnia i piątego roku jednolitych studiów magisterskich (po połowie), pojedyncze osoby były z III i I roku studiów inżynierskich. Większość studentów z Krakowa i najbliższej okolicy ($\frac{3}{4}$ zgromadzonych studentów), pozostali ($\frac{1}{4}$ obecnych) spoza województwa Małopolskiego. Spotkanie odbyło się w dużej auli (s. 123) na ok. 150 osób. O PKA słyszeli, ale niewiele wiedzieli, zostali zatem krótko poinformowani o jej głównych obszarach działania. O standardach dla kierunku nie słyszeli. Większość studentów jest zadowolona z wybranego kierunku, jedynie 1 osoba zadeklarowała, że po dotychczasowych doświadczeniach wybrałaby inny kierunek studiów lub inną uczelnię. Ankiety wypełniają systematycznie („każdy przedmiot”). Hospitacje się odbywają, odnotowali przynajmniej kilkukrotną wizytę „komisji ds. jakości”. Terminy konsultacji są wyznaczane, nauczyciele są dostępni w tych godzinach, a studenci z konsultacji korzystają. Studenci mają także z nauczycielami akademickimi kontakt mailowy i telefoniczny. Prowadzący na pierwszych zajęciach informują o formie zaliczenia przedmiotu. Dostęp do komputerów (na salach, poza zajęciami, własne) i sieci Internet (także szybkie łącza bezprzewodowe) oceniają jako dobry. W budynkach Wydziału jest stały dostęp do Internetu (Wi-Fi), Dostęp do podręczników i czasopism oceniają pozytywnie, także liczbę egzemplarzy. Pomimo zamknięcia biblioteki wydziałowej mają dostęp do wszelkich zasobów naukowych, w bibliotece Wydziału Technologii Żywności oddalonej o około 200 m od budynku Wydziału Inżynierii Produkcji i Energetyki oraz w bibliotece uczelnianej znajdującej się na głównym kampusie Uniwersytetu Rolniczego. Materiały do ćwiczeń (opisy, dane, formularze, itp.) uzyskują od prowadzących, albo poprzez platformę internetową. Na pierwszym roku mieli szkolenie, uzyskali login i hasła do logowania, i z tego korzystają w miarę potrzeby i oceniają bardzo wysoko,

ponieważ pozwala na szybszą naukę oraz lepszy dostęp do materiałów. Jako kluczowe, trudne obiektywnie, przedmioty wymieniają zwłaszcza *mechanikę i wytrzymałość materiałów, elektrotechnikę, automatykę*, ale sądzą, że na każdym roku jest jakiś kluczowy przedmiot. Potrafili wskazać szczególnie dobrych nauczycieli.

Większość studentów wie, gdzie można znaleźć Regulamin Studiów, Regulamin Pomocy Materialnej i uważają, że są one łatwo dostępne. Studenci nie narzekają na rozkład zajęć oraz mają możliwość układania harmonogramu sesji egzaminacyjnej. Większość obecnych bardzo pozytywnie wypowiadała się na temat władz dziekańskich. Czas konsultacji Prodziekana ds. Studenckich oceniono jako adekwatny do potrzeb. Godziny otwarcia dziekanatu oceniono jako niewystarczające. Wszelkie ważne informacje wywieszane są w gablotach informacyjnych, lub/i na stronie internetowej, w związku z czym nie mają problemów z dostępem do bieżących informacji. Studenci wyrażali zadowolenie z możliwości zgłoszenia własnego tematu pracy dyplomowej. Zaplecze sportowe jednogłośnie jest według studentów na bardzo wysokim poziomie. Sale sportowe mają wszelki potrzebny sprzęt do zajęć wychowania fizycznego. Większość z obecnych dostrzega pracę i działalność Samorządu Studenckiego oraz wie, że w razie problemów można się do nich zgłosić i uzyskać pomoc. Studenci wiedzą również o działaniu koła naukowego. Uważają, że zasady przyznawania miejsc w akademikach są jasne oraz że uzależnienie możliwości mieszkania w akademiku od dochodu jest sprawiedliwe. Zasady przyznawania stypendium socjalnego oraz za wyniki w nauce są jasno określone oraz dostępne dla studentów. Kilkoro z obecnych osób mieszka w domach Studenckich Uniwersytetu Rolniczego i uważa, że warunki socjalne są odpowiednie. Większość studentów nie korzysta z wydziałowego bufetu ponieważ twierdzi, iż brakuje w nim dań domowych oraz ceny są zbyt wysokie. Studenci narzekali również na brak kserokopiarki na Wydziale.

Zapytani co szczególnie zmieniliby stwierdzili, że na kierunku „*potrzebny jest nowy kombajn*”. Zgłoszono także zapotrzebowanie na prowadzenie zajęć w języku angielskim, ponieważ do tej pory nie mieli takiej możliwości.

Wnioski

Uczelnia spełnia wymagania w zakresie funkcjonowania systemu pomocy materialnej. Funkcjonowanie komisji stypendialnych jest zgodne z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym. Decyzje Komisji są podejmowane w sposób demokratyczny. Regulamin opłat dodatkowych jest zgodny z przepisami ustawy. Spełnione są także wymagania dotyczące działalności studenckiej. Uczelnia stwarza dogodne warunki do działalności organizacji studenckich oraz kół naukowych, funkcjonują organizacje działające w zakresie kultury i sportu. Uczelniany Samorząd Studentów może liczyć na wsparcie władz Uczelni. Otrzymuje także środki finansowe na swoją działalność. Przedstawiciele studentów w jednostkach organizacyjnych Uczelni uczestniczą w ich pracach. Wydział nie spełnia jednak wymagań ustawowych w zakresie przedstawicielstwa studentów w organach kolegialnych - w Radzie Wydziału studenci nie stanowią wymaganych, co najmniej 20% jej składu.
--

Część VIII. Dokumentacja toku studiów

Ocena zgodności prowadzonej w Uczelni dokumentacji toku studiów z przepisami prawa

Album studenta i księga dyplomów prowadzone są centralnie zgodnie z rozporządzeniem

Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634). Dokumenty te prowadzone są z należytą starannością. Numer albumu studenta odpowiada numerowi wpisanemu w indeksie studenta oraz w legitymacji studenckiej. Wpisy w księdze dyplomów dokonywane są zgodnie z kolejnością obron. Numer dyplomu w księdze jest jej liczbą porządkową. **Karty okresowych osiągnięć studenta** – prowadzone są zgodnie z § 10 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia. W **protokołach zaliczenia przedmiotu** – wskazane jest wpisywanie daty przeprowadzenia egzaminu, bądź zaliczenia, oraz dostosowanie nazwy do określonej § 10 ust. 1 pkt 1 wspomnianego rozporządzenia. W **indeksach** nie stwierdzono poważniejszych uchybień.

Analizie poddano losowo wybrane **teczki osobowe** osób nowo przyjętych, przeniesionych, powtarzających rok, absolwentów oraz osób skreślonych. Stwierdzono, iż zawierają dokumenty wymagane przepisami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów. Ustalono również, że spośród decyzji wydawanych w indywidualnych sprawach studenckich większość ma wymaganą przepisami formę. Oglądowi poddano losowo wybrane **dyplomy i suplementy** oraz pozostałe **dokumenty związane z procesem dyplomowania**. Dyplomy sporządza się poprawnie, w wymaganym przepisami terminie trzydziestu dni od dnia złożenia egzaminu dyplomowego. Numer dyplomu wpisywany jest prawidłowo. Protokoły egzaminu dyplomowego prowadzone są zgodnie z § 11 ust. 2 przywołanego rozporządzenia w sprawie dokumentacji przebiegu studiów - zaleca się jednak zmianę nazwy dokumentu.

Uwagi szczegółowe do oceny dokumentacji toku studiów i wyjaśnienia zamieszczono w **załączniku dodatkowy nr VIII a**.

Wnioski

Analiza dokumentacji toku studiów wykazała, iż jest ona prowadzona w sposób prawidłowy. Dostrzeżono jedynie nieliczne niedociągnięcia, które nie wpływają na ogólną pozytywną ocenę tego aspektu działalności Uczelni.

Część IX. Podsumowanie.

1. Ocena spełnienia standardów jakości kształcenia

Tabela nr 5

Część raportu	Nazwa standardu	Ocena spełnienia standardów				
		wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
Cz. II	Struktura kwalifikacji absolwenta		TAK			
Cz. II	Plany studiów i programy nauczania		TAK			
Cz. IV	Kadra naukowo-dydaktyczna		TAK			
Cz. II	Efekty kształcenia			TAK		
Cz. V	Badania naukowe		TAK			

Cz. III	Wewnętrzny system zapewnienia jakości			TAK		
Cz. VI	Baza dydaktyczna		TAK			
Cz. I, VII	Sprawy studenckie		TAK			
Cz. I, IV, VII	Kultura prawna uczelni i jednostki			TAK		
Cz. I, II, III	Kontakty z otoczeniem		TAK			
Cz. II, V	Poziom umiędzynarodowienia			TAK		

Zawarta w tabeli ocena bazy dydaktycznej dotyczy tejże w siedzibie Uczelni. Baza dydaktyczna w ZOD w Milówce spełnia wymagania standardów w stopniu znaczącym. Istotnego doposażenia, w zbiory podręczników i skryptów zalecanych w sylabusach dla kierunku, wymaga jednak biblioteka. Doposażenia wymaga także pracownia chemiczna.

2. Ocena perspektyw utrzymania i rozwoju kształcenia na ocenianym kierunku

Oceniany kierunek jest dla Wydziału bardzo ważny, a jego studenci stanowią ponad połowę wszystkich studentów. Wydział posiada bardzo silną i różnorodną kadrę związaną z inżynierią rolniczą. Posiada także stosowną bazę dydaktyczną dla jego realizacji. Liczba studentów kierunku jednak maleje, choć dostrzegalne jest nadal pewne zainteresowanie tymi studiami. Takie tendencje w najbliższych latach powinny się utrzymać. Maleje udział studentów niestacjonarnych. Rośnie rola kształcenia w ZOD w Milówce, którego studenci stanowią 16 % ogółu studentów kierunku (39% niestacjonarnych).

W odpowiedzi na raport z wizytacji Władze Uczelni odniosły się dość szczegółowo do większości zapisów zawartych w tym dokumencie, przesłały dodatkowe uwagi i informacje. Poinformowały także o podjętych już działaniach dla doskonalenia kształcenia na wizytowanym kierunku, w tym o korekcie nazwy jednej ze specjalności oraz wprowadzeniu pełniejszej weryfikacji wiedzy kierunkowej na egzaminie dyplomowym inżynierskim, a także o podjęciu działań w celu doskonalenia studenckiej ankiety oceny jakości zajęć.

Przewodniczący Zespołu Oceniającego
prof. dr hab. **Bogdan J. Wosiewicz**